

Laki

jätelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan jätelain (646/2011) 5 §:n 2—5 momentti sekä 45, 89 ja 90 §, sellaisena kuin niistä on 89 § laissa 328/2016,

muutetaan 1 §, 3 §:n 1 momentti, 6 ja 9 §, 10 §:n johdantokappale ja 6 kohta, 12 §:n 3 momentti, 15 §, 17 §:n 1 momentti, 20 §, 23 §:n 1 momentti, 25 §:n 4 momentti, 27 ja 32 §, 33 §:n 2 momentti, 35 §, 36 §:n 3 momentti, 37 §, 39 §:n otsikko ja 2 momentti, 41 §, 43 §:n 3 momentti, 46 ja 47 §, 48 §:n 1 momentin johdantokappale, 51, 54, 60, 62—66, 66 a, 68, 69, 80, 81, 87, 88, 91 ja 93 §, 102 §:n 2 momentti, 117, 118, 119 ja 121 §, 122 §:n 1 momentti, 127 §, 129 §:n 1 momentti, 131 §:n 1 momentti ja 2 momentin 5 ja 8 kohta sekä 136, 143, 146 ja 147 §,

sellaisina kuin niistä ovat 3 §:n 1 momentti osaksi laissa 195/2012, 6 § osaksi laissa 410/2014, 25 §:n 4 momentti laissa 757/2018, 32 § osaksi laissa 445/2018, 33 §:n 2 momentti laissa 438/2019, 41 § osaksi laissa 528/2014, 66 a ja 121 § sekä 131 §:n 2 momentin 5 kohta laissa 410/2014, 118 § osaksi laissa 528/2014 ja 757/2018, 122 §:n 1 momentti laissa 1104/2011 ja 757/2018, 127 § osaksi laissa 25/2014, 129 §:n 1 momentti laissa 528/2014, 146 § laissa 686/2018 ja 147 § laissa 626/2017 ja 757/2018, sekä

lisätään lakiin uusi 5 a, 5 b, 11 a, 15 a, 15 b, 26 a, 41 a, 49 a—49 d, 53 a, 63 a, 66 b, 66 c, 80 a, 117 b, 117 c, 118 a ja 121 a § seuraavasti:

1 §

Lain tarkoitus

Tämän lain tarkoituksena on edistää kiertotaloutta ja luonnonvarojen käytön kestävyyttä, vähentää jätteen määrää ja haitallisuutta, ehkäistä jätteistä ja jätehuollosta aiheutuvaa vaaraa ja haittaa terveydelle ja ympäristölle, varmistaa toimiva jätehuolto sekä ehkäistä roskaantumista.

3 §

Soveltamisalan rajaukset

Tätä lakia ei sovelleta seuraaviin jätteisiin:

- 1) ilmaan johdettaviin päästöihin;
- 2) hiilidioksidiin, joka on otettu talteen ja siirretty geologista varastointia varten tai varastoitunut geologisesti siltä osin kuin siitä säädetään muualla laissa eikä hiilidioksidin geologiseen varastointiin, jos aiottu varastoitava kokonaismäärä on alle 100 000 tonnia ja tarkoituksena on uusien tuotteiden ja menetelmien tutkiminen, kehittäminen tai testaaminen;
- 3) jäteveteen siltä osin kuin siitä säädetään muualla laissa;
- 4) vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetussa laissa (390/2005) tarkoitettuun räjähteeseen, ydinenergialaissa (990/1987) tarkoitettuun ydinjätteeseen eikä säteilylaissa (859/2018) tarkoitettuun radioaktiiviseen jätteeseen;
- 5) pilaantumattoman ruoppausmassan sijoittamiseen, joka tehdään vesilain (587/2011) 2 luvun 6 §:n nojalla tai joka edellyttää mainitun lain 3 luvun 2 tai 3 §:n nojalla lupaa;

6) eläimistä saataviin sivutuotteisiin siltä osin kuin niistä säädetään muiden kuin ihmisravinnoksi tarkoitettujen eläimistä saatavien sivutuotteiden ja niistä johdettujen tuotteiden terveys-säännöistä sekä asetuksen (EY) N:o 1774/2002 kumoamisesta (sivutuoteasetus) annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1069/2009 (*sivutuoteasetus*), mukaan lukien sivutuoteasetuksen soveltamisalaa kuuluva lanta ja käsitellyt tuotteet; lakia sovelletaan kuitenkin sellaisiin sivutuotteisiin ja niistä johdettuihin tuotteisiin, jotka on tarkoitettu poltettaviksi, kaatopaikalle sijoitettaviksi tai käytettäväksi biologisessa käsittelylaitoksessa;

7) kallio- tai maaperästä irrottamattomaan pilaantuneeseen maa-ainekseen;

8) muihin kuin 6 kohdassa tarkoitettuihin aineisiin, jotka on tarkoitus käyttää rehuaineina sellaisina kuin ne on määritelty rehun markkinoille saattamisesta ja käytöstä, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1831/2003 muuttamisesta sekä neuvoston direktiivin 79/373/ETY, komission direktiivin 80/511/ETY, neuvoston direktiivien 82/471/ETY, 83/228/ETY, 93/74/ETY, 93/113/EY ja 96/25/EY ja komission päätöksen 2004/217/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 767/2009 3 artiklan 2 kohdan g alakohdassa.

---

5 a §

Sivutuotteet

Aine tai esine ei ole jäte, vaan sivutuote, jos se syntyy sellaisessa tuotantoprosessissa, jonka ensisijaisena tarkoituksena ei ole tämän aineen tai esineen valmistaminen, ja:

1) aineen tai esineen jatkokäytöstä on varmuus;

2) ainetta tai esinettä voidaan käyttää suoraan sellaisenaan tai sen jälkeen, kun sitä on muunnettu enintään tavanomaisen teollisen käytännön mukaisesti;

3) aine tai esine syntyy tuotantoprosessin olennaisena osana; sekä

4) aine tai esine täyttää sen suunniteltuun käyttöön liittyvät tuotetta sekä ympäristön- ja terveydensuojelua koskevat vaatimukset eikä sen käyttö kokonaisuutena arvioiden aiheuta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä 1 momentissa tarkoitetuista sivutuotteeksi luokittelun edellytyksistä sivutuotteittain eriteltyinä.

5 b §

Jätteen luokittelun päätyminen

Jäte, joka on kierrätetty tai muuten hyödynnetty, ei ole enää jätettä, jos:

1) sitä on määrää käyttää erityisiin tarkoituksiin;

2) sillä on markkinat tai kysyntää;

3) se täyttää käyttötarkoituksensa mukaiset tekniset vaatimukset ja on vastaaviin tuotteisiin sovellettavien säännösten ja standardien mukainen; ja

4) sen käyttö ei kokonaisuutena arvioiden aiheuta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä yksityiskohtaisista arviointiperusteista 1 momentissa tarkoitettujen edellytysten soveltamiseksi tiettyihin jätelajeihin. Arviointiperusteisiin on sisällytettävä vähintään:

1) jätemateriaalit, jotka on sallittua toimittaa hyödyntämistoimeen;

2) sallitut käsittelyprosessit ja -tekniikat;

3) tuotteisiin sovellettavien säännösten ja standardien mukaiset laatuvaatimukset materiaaleille, joita ei hyödyntämisen seurauksena enää luokitella jätteenä, mukaan lukien tarvittaessa epäpuhtauksien raja-arvot;

4) hallintajärjestelmille asetettavat vaatimukset, joilla osoitetaan jätteeksi luokittelun päättymistä koskevien arviointiperusteiden noudattaminen, mukaan lukien vaatimukset laadunvalvonnasta ja omavalvonnasta sekä tarvittaessa akkreditoinnista; ja

5) vaatimustenmukaisuudesta ilmoittaminen.

Jos tietyn jätteen jätteeksi luokittelun päättymisen arviointiperusteista ei säädetä Euroopan unionin lainsäädännössä tai 2 momentin mukaisella valtioneuvoston asetuksella, ympäristölupaviranomainen voi päättää tapauskohtaisesti jätteeksi luokittelun päättymisestä 1 momentissa säädettyjen edellytysten perusteella. Päätöksenteossa on tarvittaessa noudatettava, mitä 2 momentissa säädetään, ja otettava huomioon materiaalia koskevat epäpuhtauksien raja-arvot sekä materiaalista mahdollisesti aiheutuva vaara tai haitta terveydelle tai ympäristölle. Asian käsittelyssä noudatetaan, mitä ympäristönsuojelulaissa säädetään ympäristöluvan myöntämisestä tai sen muuttamisesta.

Jätteeksi luokittelun päätyttyä materiaalin markkinoille saattajan on varmistettava, että materiaali on kemikaali- ja tuotelainsäädännön mukaista. Jos materiaalia ei ole saatettu markkinoille, varmistamisvelvollisuus on materiaalin ensimmäisellä käyttäjällä.

6 §

Muut määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *vaarallisella jätteellä* jätettä, jolla on jokin vaarallinen ominaisuus (*vaaraominaisuus*) ja *vaarattomalla jätteellä* jätettä, jolla ei ole vaaraominaisuuksia;

2) *yhdyskuntajätteellä* vakinaisessa asunnossa, vapaa-ajan asunnossa, asuntolassa ja muussa asumisessa syntyvää jätettä, mukaan lukien paperi-, kartonki-, lasi-, metalli-, muovi-, tekstiili- ja biojäte sekä käytöstä poistetut sähkö- ja elektroniikkalaitteet, paristot, akut ja suurikokoiset esineet, sekä laadultaan siihen rinnastettavaa hallinto-, palvelu- ja elinkeinotoiminnassa syntyvää jätettä, ei kuitenkaan saostus- ja umpisäiliölietettä;

3) *saostus- ja umpisäiliölietteellä* talousjätevedestä saostussäiliössä, umpisäiliössä, pienpuhdistamossa tai muussa vastaavassa käsittelyjärjestelmässä muodostuvaa lietettä;

4) *sekalaisella yhdyskuntajätteellä* yhdyskuntajätettä, joka jää jäljelle, kun jätteestä on sen syntypaikalla kerätty erilleen jätelajeittain yksilöidyt jakeet;

5) *rakennus- ja purkujätteellä* rakennuksen tai muun kiinteän rakennelman uudis- ja korjausrakentamisessa ja purkamisessa, maa- ja vesirakentamisessa sekä muissa rakennus- ja purkutoiminnoissa syntyvää jätettä;

6) *biojätteellä* asumisessa, toimistoissa, ravintoloissa, tukkuliikkeissä, ruokaloissa, ateriapalveluissa, vähittäisliikkeissä ja muissa vastaavissa toiminnoissa syntyvää biologisesti hajoavaa elintarvike- ja keittiöjätettä, elintarviketuotannossa syntyvää vastaavaa jätettä sekä biologisesti hajoavaa puutarha- ja puistojäätettä;

7) *elintarvikejätteellä* elintarvikelainsäädäntöä koskevista yleisistä periaatteista ja vaatimuksista, Euroopan elintarviketurvallisuusviranomaisen perustamisesta sekä elintarvikkeiden turvallisuuteen liittyvistä menettelyistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 178/2002 2 artiklassa tarkoitettua elintarviketta, josta on tullut jätettä;

8) *POP-jätteellä* jätettä, joka sisältää pysyviä orgaanisista yhdisteistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2019/1021 liitteessä IV lueteltuja yhdisteitä vähintään mainitussa liitteessä säädetyn pitoisuusrajan mukaisina pitoisuuksina;

9) *kotitalouden sähkö- ja elektroniikkalaitteella* kotitaloudessa käytettävää sähkö- ja elektroniikkalaitetta sekä laadultaan ja määrältään siihen rinnastettavaa kaupassa, teollisuudessa, laitoksissa ja muussa toiminnassa käytettävää sähkö- ja elektroniikkalaitetta; laitetta, jota todennäköisesti käytetään sekä kotitaloudessa että muussa toiminnassa, pidetään kotitalouden sähkö- ja elektroniikkalaitteena;

- 10) *jätteen tuottajalla* sitä, jonka toiminnasta syntyy jätettä tai jonka esikäsittely-, sekoittamis- tai muun toiminnan tuloksena jätteen ominaisuudet tai koostumus muuttuvat;
- 11) *jätteen haltijalla* jätteen tuottajaa, kiinteistön haltijaa tai muuta, jonka hallussa jäte on;
- 12) *kiinteistön haltijalla* kiinteistön omistajaa tai vuokraoikeuden haltijaa;
- 13) *jätteen kuljettajalla* sitä, joka vastaa jätteen kuljetuksesta;
- 14) *jätteen välittäjällä* sitä, joka ammattimaisesti ostaa tai myy jätettä taikka välittää jätettä tai jätehuollon palveluita muiden lukuun, mukaan lukien välittäjä, joka ei ota jätettä fyysisesti haltuunsa;
- 15) *tuottajalla* ammattimaisesti tuotteita markkinoille saattavaa luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka eritellään tuotekohtaisesti tarkemmin 48 §:ssä;
- 16) *jätehuollolla* jätteen keräystä, kuljetusta, hyödyntämistä ja loppukäsittelyä, mukaan lukien tällaisen toiminnan tarkkailu ja seuranta sekä loppukäsittelypaikkojen jälkihoito ja toiminta välittäjänä;
- 17) *jätteen keräyksellä* jätteen kokoamista kiinteistön haltijan, kunnan, tuottajan, jakelijan tai muun järjestämään vastaanottoaikaan omaoimista käsittelyä varten tai jätteen kuljettamiseksi käsittelyyn, mukaan lukien jätteen alustava lajittelu ja tilapäinen varastointi;
- 18) *jätteen erilliskeräyksellä* jätteen keräystä siten, että lajiltaan ja laadultaan erilaiset jätteet pidetään toisistaan erillään uudelleenikäytön valmistelun, kierrätyksen, muun hyödyntämisen taikka muun erityisen käsittelyn helpottamiseksi;
- 19) *jätteen määrän ja haitallisuuden vähentämisellä* sellaista toimintaa ennen kuin tuotteesta tulee jätettä, jolla edistetään tuotteen uudelleenikäyttöä, pidennetään sen käyttöikää tai ehkäistään muulla tavoin jätteen syntymistä taikka vähennetään tuotteessa olevien vaarallisten ja muiden haitallisten aineiden määrää tai syntyvän jätteen haitallisia ympäristö- ja terveysvaikutuksia;
- 20) *uudelleenikäytöllä* tuotteen tai sen osan käyttämistä uudelleen samaan tarkoitukseen kuin mihin se on alun perin suunniteltu;
- 21) *uudelleenikäytön valmistelulla* jätteen tarkistamiseksi, puhdistamiseksi tai korjaamiseksi toteutettavaa toimintaa, jolla käytöstä poistettu tuote tai sen osa valmistellaan siten, että se voidaan käyttää uudelleen ilman muuta esikäsittelyä;
- 22) *jätteen kierrätyksellä* toimintaa, jossa jäte valmistetaan tuotteeksi, materiaaliksi tai aineeksi joko alkuperäiseen tai muuhun tarkoitukseen; jätteen kierrätyksenä ei pidetä jätteen hyödyntämistä energiana eikä jätteen valmistamista polttoaineeksi tai maantäyttöön käytettäväksi aineeksi;
- 23) *jätteen hyödyntämisellä* toimintaa, jonka ensisijaisena tuloksena jäte käytetään hyödyksi tuotantolaitoksessa tai muualla taloudessa siten, että sillä korvataan kyseiseen tarkoitukseen muutoin käytettäviä aineita tai esineitä, mukaan lukien jätteen valmistelu tällaista tarkoitusta varten;
- 24) *materiaalina hyödyntämisellä* muuta jätteen hyödyntämistä kuin jätteen hyödyntämistä energiana taikka jätteen valmistamista polttoaineeksi tai muutoin energianlähteenä käytettäväksi materiaaliksi;
- 25) *maantäytöllä* jätteen hyödyntämistä, jossa tarkoitukseen soveltuva vaaratonta jätettä käytetään louhittujen alueiden kunnostamisessa tai maisemointiin liittyvissä maarakennustöissä;
- 26) *jätteen loppukäsittelyllä* jätteen sijoittamista kaatopaikalle, polttoa ilman energian talteenottoa tai muuta näihin rinnastettavaa toimintaa, joka ei ole jätteen hyödyntämistä, vaikka toiminnan toissijaisena seurauksena on jätteen sisältämän aineen tai energian hyödyntäminen, mukaan lukien jätteen valmistelu loppukäsittelyä varten;
- 27) *jätteen käsittelyllä* jätteen hyödyntämistä tai loppukäsittelyä, mukaan lukien hyödyntämisen tai loppukäsittelyn valmistelu;
- 28) *tuotteen jakelijalla* tuotteen ammattimaista myyjää tai muuta tahoa, joka tarjoaa tuotteen käyttäjän saataville;

29) *jätteen kansainvälisellä siirrolla* jätteiden siirrosta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1013/2006, jäljempänä *jätteesiirtoasetus*, tarkoitettua jätteen siirtoa Suomesta toiseen maahan, toisesta maasta Suomeen ja jätteen siirtoa Suomen kautta.

Mitä tässä laissa säädetään kunnasta, koskee myös pääkaupunkiseudun kuntien jätehuoltoa ja joukkoliikennettä koskevasta yhteistoiminnasta annetun lain (829/2009) 2 §:ssä tarkoitettua kuntayhtymää ja muuta kuntayhtymää siltä osin kuin sille on annettu kunnalle tässä laissa tai sen nojalla säädettyjä tehtäviä.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä jätteiden luokittelusta vaarallisiin ja vaarattomiin jätteisiin. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä myös siitä, mitkä toimet ovat 1 momentin 20—26 kohdassa tarkoitettuja toimintoja, sekä 1 momentin 28 kohdassa tarkoitettujen tuotteen jakelijan määrittelemiseksi.

Jätteen vaaraominaisuuksista annetaan tarkemmat säännökset jätteistä ja tiettyjen direktiivien kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2008/98/EY mukaisesti valtioneuvoston asetuksella.

9 §

Tuotteita koskevat huolehtimisvelvollisuudet ja kiellot

Tuotteen valmistajan on tämän lain tavoitteiden saavuttamiseksi huolehdittava siitä, että:

1) valmistuksessa käytetään säästeliäästi raaka-aineita ja raaka-aineina käytetään jätettä, jättestä valmistettuja raaka-aineita tai käytettyjä tuotteita tai niiden osia;

2) valmistuksessa vältetään ympäristölle ja terveydelle haitallisia aineita sisältävien raaka-aineiden käyttöä ja ne korvataan haitattomammilla raaka-aineilla;

3) tuotantomenetelmä valitaan siten, että valmistuksessa syntyy mahdollisimman vähän jätettä ja syntyvä jäte on terveydelle ja ympäristölle mahdollisimman haitatonta;

4) tuotetta ei pakata tarpeettomasti;

5) tuote on resurssitehokas, elinkaareltaan ja käyttöikältään kestävä, korjattava, päivitettävä ja uudelleenkäytettävä sekä jätteenä kierrätettävä ja siitä ja sen käytöstä syntyy mahdollisimman vähän jätettä;

6) tuotteesta ei jätteenä aiheudu vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle tai roskaantumista eikä huomattavaa haittaa tai vaikeutta jätehuollon järjestämiselle;

7) kriittisiä raaka-aineita sisältävä tuote on mahdollisuuksien mukaan uudelleenkäytettävä ja jätteenä kierrätettävä.

Tuotteen valmistajan on tarpeen mukaan huolehdittava siitä, että:

1) tuotteessa on sen ominaisuuksia selventävät ja käyttöä, lajittelua, uudelleenkäyttöä, jätehuoltoa ja tuottajavastuun kohdentamista helpottavat merkinnät tai että siihen liitetään tiedot näistä seikoista;

2) tuotteen käyttäjille tiedotetaan tuotteeseen tehdyistä merkinnöistä ja niiden merkityksestä sekä lajittelun, uudelleenkäytön ja jätehuollon järjestelyistä;

3) jätehuollon toimijoille annetaan tarpeelliset tiedot tuotteen tai sen osien uudelleenkäytöstä, purkamisesta ja kierrätyksestä sekä vaarallisten aineiden ja osien sijainnista tuotteessa;

4) saatavilla on varaosia, käyttöohjeet, tekniset tiedot taikka muut välineet, laitteet tai ohjelmistot, jotka mahdollistavat tuotteen laadukkaan korjauksen ja turvallisen uudelleenkäytön.

Tuotteen markkinoille saattajan ja jakelijan on tämän lain tavoitteiden saavuttamiseksi mahdollisuuksien mukaan varmistuttava siitä, että tuote täyttää 1 momentin 4—7 kohdassa säädetty vaatimukset ja että tuote merkitään sekä siitä tiedotetaan ja annetaan tietoja 2 momentin mukaisesti.

Jos tuotteen valmistuksessa, käytössä tai käytöstä poistamisessa syntyy jätettä, jonka on todettu tai voidaan perustellusti odottaa aiheuttavan huomattavaa haittaa tai vaikeutta jätehuollon järjestämiselle taikka vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle, näiden tuotteiden val-

mistus, markkinoille saattaminen, vienti tai käyttö voidaan kieltää tai rajoittaa taikka asettaa sille ehtoja.

10 §

Valtioneuvoston asetukset tuotteista

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tuotteen valmistajaan, markkinoille saattajaan ja jakelijaan kohdistuvista 9 §:n 1 ja 2 momentissa säädetyistä tuotantoa ja tuotteita koskevista vaatimuksista sekä 9 §:n 4 momentissa tarkoitetusta kiellosta, rajoituksesta tai ehdosta tarkempia säännöksiä:

---

6) muusta 1—5 kohtaan rinnastettavasta ja Euroopan unionin asianomaisten säädösten täytäntöön panemiseksi tarpeellisesta toimintaa tai tuotetta koskevasta kiellosta tai vaatimuksesta ja sen noudattamisen valvonnasta sekä siihen liittyvästä tiedonantovelvollisuudesta.

11 a §

Uudelleenkäytön valmistelun edistäminen

Kunnan, tuottajan tai muun jätteen ammattimaista keräystä harjoittavan on jätteen keräyksen yhteydessä varattava uudelleenkäytön valmistelua harjoittaville yrityksille ja yhteisöille tasa-
puolinen mahdollisuus saada uudelleenkäytön valmisteluun soveltuva jäte osoittamastaan vastaanotto-
paikasta siltä osin kuin se ei itse järjestä kyseisen jätteen uudelleenkäytön valmistelua. Jätettä vastaanotettaessa ja kerättyä on toimittava siten, ettei mahdollisuus jätteen uudelleenkäytön valmisteluun heikenny.

Jätteen luovuttamisesta uudelleenkäytön valmisteluun on tehtävä kirjallinen sopimus. Jätteen luovuttaja voi periä uudelleenkäytön valmistelua harjoittavalta yritykseltä tai yhteisöltä jätteen kustannustehokkaasta keräyksestä ja varastoinnista aiheutuneet kustannukset. Uudelleenkäytön valmistelua harjoittavan yrityksen ja yhteisön on annettava jätteen käsittelyä koskevat tiedot jätteen luovuttajalle.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä 2 momentissa tarkoitetun sopimuksen sisällöstä ja kustannusten perusteista.

12 §

Selvilläolo- ja tiedonantovelvollisuus

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä:

- 1) jätteen haltijan velvollisuudesta seurata ja tarkkailla jätteen ja jätteen käsittelyn ympäristö- ja terveysvaikutuksia sekä seurata jätteen koostumusta ja alkuperää;
- 2) jätettä ja jätteen käsittelyä koskevien tietojen antamisesta jätteen aikaisemmalle haltijalle tai käsittelijälle;
- 3) muista 1 ja 2 kohdassa tarkoitettuihin toimiin rinnastettavista toimista 2 momentissa säädettyjen velvollisuuksien täyttämiseksi.

15 §

Jätteiden erilliskeräysvelvollisuus

Lajiltaan ja laadultaan erilaiset jätteet on etusijajärjestyksen toteuttamiseksi kerättävä toisistaan erillään, eikä niitä saa sekoittaa muihin jätteisiin tai materiaaleihin.

Jätteiden erilliskeräysvelvollisuudesta voidaan poiketa vain, jos jokin seuraavista edellytyksistä täyttyy:

1) erilaisten jätteiden yhteiskeräys ei heikennä niiden laatua eikä vähennä mahdollisuuksia valmistella ne uudelleenkäyttöön, kierrättää ne tai hyödyntää ne muulla tavoin etusijajärjestyksen mukaisesti;

2) erilliskeräys ei johda parhaaseen mahdolliseen kokonaistulokseen, kun otetaan huomioon jätteen jätehuollon kokonaisvaikutukset ympäristöön;

3) erilliskeräys ei ole teknisesti toteutettavissa, kun otetaan huomioon jätteen keräyksen hyvät käytännöt;

4) erilliskeräyksen kustannukset olisivat kohtuuttomia ottaen huomioon mahdollisuudet parantaa erilliskeräyksen kustannustehokkuutta, erilliskerätyn jätteen ja siitä jalostetun uusiorka-aineen myynnistä saatavat tulot sekä kustannukset, jotka syntyvät lajittelemattoman jätteen keräyksen ja käsittelyn kielteisistä ympäristö- ja terveysvaikutuksista.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä:

1) jätteen erillään pitämistä koskevista vaatimuksista, lajiltaan ja laadultaan erilaisten jätteiden yhdistämisen edellytyksistä sekä 2 momentissa tarkoitettujen poikkeusten soveltamisesta tiettyyn jätteeseen;

2) kunnan, tuottajan, kiinteistön haltijan ja jätteen haltijan velvollisuudesta järjestää jätteen erilliskeräys, jota koskevat vaatimukset voivat olla erilaisia eri alueilla ottaen huomioon alueen väestötiheys, syntyvän jätteen määrä ja hyödyntämismahdollisuudet sekä erilliskeräyksen järjestämisestä aiheutuvat ympäristövaikutukset ja kustannukset.

15 a §

Kielto polttaa tai sijoittaa kaatopaikalle uudelleenkäytön valmistelua tai kierrätystä varten erilliskerättyä jätettä

Uudelleenkäytön valmistelua tai kierrätystä varten erilliskerättyä jätettä ei saa toimittaa poltettavaksi eikä sijoitettavaksi kaatopaikalle. Erilliskerätyn jätteen myöhemmästä käsittelystä syntyvä jäte voidaan kuitenkin polttaa tai sijoittaa kaatopaikalle, jos näin saavutetaan etusijajärjestyksen kannalta paras tulos.

15 b §

Hyödynnettävän jätteen laadun varmistaminen

Ammattimaisesti tai laitosmaisesti jätettä hyödyntävän toiminnanharjoittajan on ennen hyödyntämistä tai sen aikana poistettava jätteestä vaaralliset aineet, seokset tai osat, jos se on tarpeen jätteen käsittelemiseksi etusijajärjestyksen mukaisesti tai 13 §:ssä tarkoitetun vaaran tai haitan aiheutumisen estämiseksi.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä 1 momentissa tarkoitetuista vaarallisista aineista, seoksista tai osista sekä toimista niiden poistamiseksi.

17 §

Vaarallisten jätteiden sekoittamiskielto

Vaarallista jätettä ei saa laimentaa eikä muulla tavoin sekoittaa lajiltaan tai laadultaan erilaiseen jätteeseen taikka muuhun aineeseen. Sekoittamiskiellosta voidaan poiketa, jos sekoittaminen on jätteen käsittelemiseksi tarpeellista ja toimintaan on ympäristönsuojelulain mukainen ympäristölupa. Jätteet on eroteltava, jos vaarallista jätettä on sekoitettu kiellon vastaisesti ja jos erottelu on tarpeen terveydelle tai ympäristölle aiheutuvan vaaran tai haitan ehkäisemiseksi ja teknisesti mahdollista.

---

20 §

Aiheuttamisperiaate

Jätteen alkuperäinen tuottaja taikka nykyinen tai aiempi jätteen haltija vastaa jätehuollon kustannuksista mukaan lukien tarvittavasta infrastruktuurista ja sen toiminnasta aiheutuvat kustannukset.

23 §

Kunnan jätehuoltoviranomainen

Kunnalle kuuluvista tämän lain mukaisista jätehuollon viranomaistehtävistä huolehtii kunnan määräämä kuntalaissa (410/2015) tarkoitettu toimielin (*kunnan jätehuoltoviranomainen*).

---

25 §

Muut valvontaviranomaiset

Verohallinto valvoo toimialallaan 68 §:ssä tarkoitettuja juomapakkauksia koskevien tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamista. Tulli valvoo yhteistyössä Suomen ympäristökeskuksen kanssa jätteiden kansainvälisiä siirtoja. Tulli valvoo lisäksi elohopea-asetuksen 4 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua tuontia jätteenä koskevan rajoituksen noudattamista.

26 a §

Valtioneuvoston asetus viranomaisten tehtävistä

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää tarkemmin edellä 22, 24 ja 25 §:ssä tarkoitettuja viranomaisten tehtävistä.

27 §

Asiantuntijaviranomaiset ja -laitokset

Valtion viranomaiset ja tutkimuslaitokset voivat toimia tämän lain mukaisina asiantuntijaviranomaisina tai -laitoksina antamalla lausuntoja sekä tekemällä tutkimuksia ja selvityksiä tä-

män lain mukaisille viranomaisille. Ne voivat myös vastata tämän lain mukaisesta jätteitä tai tuotteita koskevien seurantatietojen kokoamisesta ja tietojen toimittamisesta Euroopan komissiolle. Asiantuntijaviranomaisista ja -laitoksista sekä niiden tehtävistä säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

32 §

Kunnan velvollisuus järjestää jätehuolto

Kunnan on järjestettävä seuraavien, muiden kuin vaarallisten jätteiden jätehuolto:

- 1) vakinaisessa asunnossa, vapaa-ajan asunnossa, asuntolassa ja muussa asumisessa syntyvä jäte, mukaan lukien kotitalouden pienimuotoisessa itse tehtävässä rakennus- ja purkutoiminnassa syntyvä jäte;
- 2) kunnan hallinto- ja palvelutoiminnassa syntyvä yhdyskuntajäte;
- 3) liikehuoneistossa syntyvä yhdyskuntajäte, joka kerätään kiinteistöllä yhdessä 1 ja 2 kohdassa tarkoitetun jätteen kanssa;
- 4) muu yhdyskuntajäte, joka kerätään yhdessä 1—3 kohdassa tarkoitetun jätteen kanssa alueellisessa putkikeräys- tai muussa vastaavassa keräysjärjestelmässä.

Kunnan on lisäksi järjestettävä:

- 1) 1 momentin 1—3 kohdassa tarkoitetussa toiminnassa syntyvän saostus- ja umpisäiliölietteen jätehuolto;
- 2) asumisessa syntyvän vaarallisen jätteen vastaanotto ja käsittely;
- 3) maa- ja metsätaloudessa syntyvän vaarallisen jätteen vastaanotto ja käsittely, jollei kysymys ole kohtuuttomasta määrästä jätettä.

Kunnan 1 ja 2 momentin mukainen velvollisuus ei koske jätettä, joka toimitetaan 6 tai 7 luvun mukaisesti tuottajan tai jakelijan järjestämään jätehuoltoon. Kunnan ja pakkausten tuottajan velvollisuudesta järjestää pakkausjätteen kiinteistöittäinen erilliskeräys yhteistoiminnassa säädetään 49 a §:ssä.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä siitä, mikä jäte ja missä toiminnoissa syntyvä jäte on 1 momentissa tarkoitettua jätettä.

33 §

Kunnan toissijainen jätehuoltopalvelu

Jos kysymyksessä on muusta kuin ennalta arvaamattomasta kiireestä johtuva kunnan toissijainen jätehuoltopalvelu, jonka arvo on vähintään 2 000 euroa vuodessa, 1 momentissa tarkoitettun muun palvelutarjonnan puutteen toteamisen ja kunnan toissijaista jätehuoltopalvelua koskevan pyynnön edellytyksenä on, että jätteen haltija on julkaissut 143 a §:ssä tarkoitetussa jätteiden ja sivuvirtojen tietoaustassa tarjouspyynnön tarvitsemastaan jätehuoltopalvelusta ja että tarjouspyyntöä vastaavaa palvelua ei ole kohtuullisesti saatavilla jätteen haltijan asettamassa vähintään 14 vuorokauden määräajassa. Edellytys ei koske julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016) 5 §:ssä eikä vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1398/2016) 5 §:ssä tarkoitettua hankintayksikköä silloin, kun se tekee hankintailmoituksen tarvitsemastaan jätehuoltopalvelusta internet-osoitteessa www.hankintailmoitukset.fi.

---

35 §

Kiinteistöittaisen jätteenkuljetuksen järjestäminen

Kunnan on huolehdittava siitä, että 32 §:n 1 momentissa ja 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettujen jätteen kuljetus järjestetään kiinteistön haltijan järjestämästä vastaanotto- tai käsittelypaikasta 36 tai 37 §:n mukaisesti, jollei 41 tai 41 a §:stä muuta johdu (*kiinteistöittäinen jätteenkuljetus*).

Kiinteistöittäinen jätteenkuljetus on järjestämistavasta riippumatta järjestettävä niin, että tarjolla on jätteen kuljetuspalveluja kattavasti ja luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin.

Kiinteistöittäisessä jätteenkuljetuksessa on noudatettava kunnan jätehuoltomääräyksiä. Jäte on toimitettava kunnan määräämään vastaanotto- tai käsittelypaikkaan.

Kunta voi päättää, että sekalaisen yhdyskuntajätteen kiinteistöittäistä jätteenkuljetusta ei järjestetä alueella, jossa on hankalat kulkuyhteydet, vähän jätteen haltijoita tai vähän kuljetettavaa jätettä, jollei kuljetusta ole ympäristö- tai terveysyistä pidettävä tarpeellisenä.

36 §

Kunnan järjestämä jätteenkuljetus

Kunnan on kiinteistöittäisten jätteenkuljetuspalvelujen hankintoja suunnitellessaan tehtävä markkinakartoitus. Tarjouspyynnössä jätteenkuljetuspalvelujen kesto on määriteltävä sekä hankinnat ajoitettava siten, että kaiken kokoisilla yrityksillä on mahdollisuudet osallistua tarjouskilpailuihin. Kuljetushankinnat on kilpailutettava osiin jaettuina siten, että useampi kuin yksi yritys voidaan valita palvelun tuottajaksi. Jakamisvelvoitteesta voidaan poiketa vain, jos jakaminen heikentäisi merkittävästi hankinnan kustannustehokkuutta tai muusta vastaavasta, hyvin perustellusta syystä. Poiketen siitä, mitä julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain 146 §:n 2 momentin 2 kohdassa säädetään, edellä tässä pykälässä tarkoitettu hankinnan jakamatta jättäminen voidaan saattaa markkinaoikeuden käsiteltäväksi valituksella.

---

37 §

Kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus

Kunta voi päättää, että 32 §:n 1 momentissa tarkoitettussa toiminnassa syntyvän sekalaisen yhdyskuntajätteen ja 2 momentin 1 kohdassa tarkoitetun saostus- ja umpisäiliölaitteen kiinteistöittäinen kuljetus järjestetään kunnassa tai sen osassa siten, että kiinteistön haltija sopii siitä jätteen kuljettajan kanssa, jos:

- 1) näin järjestetty jätteenkuljetus täyttää 35 §:n 2 momentissa säädetyt edellytykset;
- 2) jätteenkuljetus edistää jätehuollon yleistä toimivuutta kunnassa, tukee jätehuollon alueellista kehittämistä eikä aiheuta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle;
- 3) päätöksen vaikutukset arvioidaan kokonaisuutena myönteisiksi ottaen erityisesti huomioon vaikutukset kotitalouksien asemaan sekä yritysten ja viranomaisten toimintaan.

Jos kunta päättää siirtyä kiinteistön haltijan järjestämästä jätteenkuljetuksesta kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen, päätöksessä on määrättävä kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen lakkaamisajankohdasta, joka voi olla aikaisintaan kolmen vuoden kuluttua päätöksen tekemisestä. Kunta voi kuitenkin päättää aikaisemmasta lakkaamisajankohdasta alueella, jolla jätteenkuljetuspalvelua ei ole tarjolla tai sen saatavuus on merkittävästi heikentynyt ja tästä voi seurata roskaantumista taikka haittaa tai vaaraa terveydelle tai ympäristölle.

Kunnan on seurattava ja valvottava 1 momentissa tarkoitetun päätöksen täytäntöönpanoa ja sen edellytysten täyttymistä sekä tarvittaessa käsiteltävä jätteenkuljetusta koskeva asia uudelleen.

39 §

Tiedot jätteen noutamisesta kiinteistöiltä

Jätteen kuljettajan on vähintään neljännesvuosittain annettava sähköisesti muokattavassa muodossa ajantasaiset tiedot kunnan jätehuoltoviranomaiselle kiinteistöistä, joilta jätettä on 35 §:n tai 41 §:n 3 momentin mukaisesti noudettu, sekä jäteastioiden tyhjennyskerroista kiinteistöittäin ja jätelajeittain. Kuljettajan on lisäksi vuosittain annettava sähköisesti muokattavassa muodossa jätelajeittain tiivistelmä kiinteistöiltä kerätyn jätteen määrästä ja toimituspai-koista. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä ilmoitettavista tie-doista.

41 §

Jätteen luovuttaminen kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen tai alueelliseen vastaanotto-paikkaan

Kiinteistön haltijan tai muun jätteen haltijan on luovutettava 32 §:n mukaisesti kunnan vas-tuulle kuuluva jäte alueella järjestettyyn kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen tai kunnan jär-jestämään alueelliseen vastaanotto-paikkaan.

Poiketen siitä, mitä 1 momentissa säädetään, jätteen haltija voi järjestää sellaisen jätteen kul-jetuksen, joka poikkeuksellisen kokonsa, suuren määränsä tai muun ominaisuutensa vuoksi ei sovellu kuljetettavaksi tavanomaisessa kiinteistöittäisessä jätteenkuljetuksessa, jos kuljetus on hyväksytty kunnan jätehuoltomääräyksissä tai ympäristönsuojelulain 202 §:n nojalla annetuissa kunnan ympäristönsuojelumääräyksissä.

Poiketen siitä, mitä 1 momentissa säädetään, kiinteistön haltija voi järjestää erilliskerätyn biojätteen ja pakkausjätteen kuljetuksen, jos kiinteistö ei kuulu 15 §:n 3 momentin nojalla an-netuissa säännöksissä tarkoitettujen erilliskeräysvelvoitteiden tai kunnan 91 §:n nojalla anta-mien jätehuoltomääräysten mukaan kiinteistöittäisen erilliskeräyksen piiriin. Pakkausjäte on toimitettava tuottajan ja biojäte kunnan järjestämään jätehuoltoon. Kuljetuksessa on muutoin noudatettava, mitä tässä laissa säädetään kiinteistöittäisestä jätteenkuljetuksesta.

41 a §

Kiinteistöllä tapahtuva pienimuotoinen jätteen käsittely

Poiketen siitä, mitä 41 §:n 1 momentissa säädetään, jätteen haltija voi itse käsitellä 32 §:ssä tarkoitetun jätteen kiinteistöllään tai luovuttaa biojätteen, saostus- ja umpisäiliölietteen tai sii-hen rinnastettavan muun jätteen käsiteltäväksi naapurikiinteistöllä tai muulla lähellä sijaitse-valla kiinteistöllä, jos omatoiminen tai yhteinen käsittely on pienimuotoista ja käsittely on hy-väksytty kunnan jätehuolto- tai ympäristönsuojelumääräyksissä.

Jätteen haltijan on annettava tiedot biojätteen kiinteistöllä tapahtuvasta pienimuotoisesta kä-sittelystä kunnan jätehuoltoviranomaiselle. Kun biojätteen käsittely kiinteistöllä loppuu, jät-teen haltijan on ilmoitettava siitä kunnan jätehuoltoviranomaiselle. Kunnan jätehuoltoviran-omaisen on merkittävä tiedot 143 §:ssä säädettyyn rekisteriin.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä kiinteistöllä tapahtuvasta pienimuotoisesta jätteen käsittelystä ja biojätteen käsittelystä kunnan jätehuoltoviranomaiselle annettavista tiedoista sekä niiden toimittamisen määräajasta.

43 §

Kunnan jätehuollon palvelutehtävien siirtäminen kuntien omistamalle yhtiölle

---

Palvelujen hankinnasta säädetään julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetussa laissa.

46 §

Tuottajan vastuu jätehuollosta ja sen kustannuksista

Tuottajan on järjestettävä markkinoille saattamiensa 48 §:ssä tarkoitettujen tuotteiden jätehuolto sekä vastattava siitä aiheutuvista kustannuksista, jollei jäljempänä toisin säädetä. Tuottajan velvollisuus koskee käytöstä poistettuja tuotteita, jotka luovutetaan 49, 49 a tai 56 §:ssä tarkoitettuun vastaanottoaikaan tai kuljetukseen.

Tuottajan 1 momentin mukainen velvollisuus koskee tuottajan Suomen markkinoille saattamia tuotteita ja etäkaupalla suoraan käyttäjille myymiä tuotteita sekä tuottajan markkinaosuuteen nähden kohtuulliseksi katsottavaa osuutta muista vastaavista tuotteista riippumatta tuotteiden markkinoille saattamisen ajankohdasta.

47 §

Tuottajan ensisijainen oikeus järjestää jätehuolto

Tuottajalla on ensisijainen oikeus järjestää vastuulleen kuuluvien käytöstä poistettujen tuotteiden jätehuolto. Muut toimijat saavat perustaa käytöstä poistettujen tuotteiden keräys- tai vastaanottojärjestelmiä taikka tarjota tähän liittyviä palveluita vain, jos tämä tehdään yhteistyössä tuottajan kanssa.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, muu toimija kuin tuottaja saa tarjota tuotteiden uudelleenkäyttöön tai sen valmisteluun liittyviä palveluita.

Kunta voi osana 5 luvun mukaan järjestämäänsä jätehuoltoa täydentää käytöstä poistettujen tuotteiden kuljetusta ja vastaanottoa siltä osin kuin tuottaja ei sitä järjestä. Tällöin käytöstä poistetut tuotteet on toimitettava tuottajan järjestämään jätehuoltoon. Kunnan ja pakkausten tuottajayhteisön velvollisuudesta järjestää pakkausjätteen kiinteistöittäinen keräys yhteistoiminnassa säädetään 49 a §:ssä.

48 §

Tuottajavastuun piiriin kuuluvat tuotteet ja tuottajat

Tuottajavastuu koskee myyntitavasta riippumatta seuraavia tuotteita ja niitä ammattimaisesti markkinoille saattavia tai etäkaupalla suoraan käyttäjille myyviä tuottajia:

---

49 a §

Kuntien ja pakkausten tuottajayhteisön yhteistoiminta pakkausjätteen erilliskeräyksessä

Kuntien ja pakkausten tuottajayhteisön on vähintään kaksi kolmasosaa Suomen asukkaista kattavalla sopimuksella sovittava 32 §:n 1 momentissa tarkoitettussa toiminnassa syntyvän pakkausjätteen erilliskeräyksen järjestämisestä yhteistoiminnassa siten, että:

- 1) kuntien järjestämä kiinteistöittäinen keräys ja tuottajayhteisön järjestämä alueellinen vastaanotto muodostavat maantieteellisesti kattavan ja väestötiheys huomioon ottaen kiinteistön haltijoita hyvin palvelevan keräysverkon;
- 2) pakkausjäte saadaan talteen tehokkaasti ja jäte on laadultaan kierrätykseen soveltuvaa;
- 3) pakkausjäte kerätään mahdollisuuksien mukaan yhdessä muiden samaa materiaalia olevien jätteiden kanssa;
- 4) jätteen keräys ja kuljetus järjestetään kustannustehokkaasti ja niin, että päästöt ympäristöön sekä haitat asuinympäristön viihtyisyydelle ja turvallisuudelle ovat mahdollisimman vähäiset.

Kuntien ja pakkausten tuottajayhteisön on lisäksi yhteistoiminnassa:

- 1) järjestettävä riittävästi neuvontaa ja tiedotusta sekä toteutettava muita toimia, joilla tehostetaan pakkausjätteen lajittelua kiinteistöillä;
- 2) seurattava erilliskeräyksen toimivuutta ja tehokkuutta sekä arvioitava tarvetta lisätoimenpiteisiin kerätyn pakkausjättemäärän lisäämiseksi tai pakkausjätteen laadun parantamiseksi.

49 b §

Kunnille maksettavat korvaukset ja pakkausten tuottajien kustannusvastuu

Pakkausten tuottajayhteisön ja kuntien on 49 a §:ssä tarkoitettussa sopimuksessa määritettävä pakkausmateriaaleittain korvaukset, jotka tuottajayhteisö maksaa kunnille pakkausjätteen erilliskeräyksestä ja kuljetuksesta asuinkiinteistöiltä tuottajan järjestämään jätehuoltoon. Korvaukset on maksettava kunnille mahdollisimman tasapuolisin perustein ottaen huomioon kerätty pakkausjättemäärä ja keräyksen tehokkuuteen vaikuttavat alueelliset olosuhteet. Kuntien on huolehdittava siitä, että korvaukset otetaan täysimääräisesti ja materiaaleittain huomioon määrättäessä erilliskerättyä pakkausjätettä koskevia jätemaksuja.

Pakkausten tuottajien on sopimuksen seurauksena vastattava pakkausmateriaaleittain lasketuna vähintään 80 prosentista pakkausjätehuollon kokonaiskustannuksista, joihin lasketaan kuuluvaksi:

- 1) pakkausjätteiden erilliskeräys asuinkiinteistöiltä, jonka kunnat järjestävät 15 §:ssä tai sen nojalla annetussa asetuksessa säädettyjen vaatimusten taikka 91 §:n 3 momentin nojalla annettun, asetuksessa säädettyä suppeamman erilliskeräyksen sallivan kunnan jätehuoltomääräyksen mukaisesti; kustannuksia määriteltäessä on otettava lähtökohdaksi kustannustehokkaat keräyspalvelut;
- 2) pakkausjätteen alueellinen vastaanotto, jonka tuottajat järjestävät 49 §:n 1 momentin tai sen nojalla annetun asetuksen mukaisesti;
- 3) 1 ja 2 kohdassa tarkoitettun sekä tuottajien järjestämään jätehuoltoon toimitetun muun pakkausjätteen jatkokuljetus ja käsittely;
- 4) käytöstä poistettaviin pakkauksiin ja niiden jätehuoltoon liittyvä 51 §:n mukainen tiedotus ja neuvonta sekä 54 §:n mukainen kirjanpitolietojen ilmoittaminen.

49 c §

Sovittelu ja yhteistoiminnasta poikkeaminen

Jos 49 a §:ssä tarkoitettua sopimusta ei synny, pakkausten tuottajayhteisö voi käynnistää sovittelun ilmoittamalla siitä ympäristöministeriölle. Ympäristöministeriön on viipymättä kuuluttava molempia osapuolia ja tehtävä esitys sovinnon aikaansaamiseksi.

Jos sopimusta ei synny kuuden kuukauden kuluessa sovittelun käynnistäneestä ilmoituksesta, pakkausten tuottajayhteisön on järjestettävä asuinkiinteistöjen pakkausjätteen erilliskeräys siten kuin 15 ja 49 §:ssä säädetään sekä siihen liittyvä tiedotus, neuvonta ja kirjanpitolietojen ilmoittaminen maksutta, alkaen kolmen vuoden kuluttua sovittelulle annetun määräajan päättymisestä. Siirtymäaikana kuntien on järjestettävä pakkausjätteen erilliskeräys tuottajayhteisön järjestämään jätehuoltoon. Pakkausten tuottajayhteisön on korvattava erilliskeräys kunnille viimeksi voimassa olleen sopimuksen mukaisesti. Korvauksen määrää voidaan kuitenkin olosuhteiden olennaisen muuttumisen johdosta tarkistaa.

Jos yksittäinen kunta ei liity 49 a §:ssä tarkoitettuun sopimukseen, sillä ei ole oikeutta pakkausten tuottajayhteisön maksamaan korvaukseen. Kunnan on tällöin kuitenkin järjestettävä pakkausjätteen erilliskeräys 15 §:n tai sen nojalla annetun asetuksen tai siitä poikkeavan 91 §:n 3 momentin nojalla annetun kunnan jätehuoltomääräyksen mukaisesti ja luovutettava jäte pakkausten tuottajayhteisön järjestämään jätehuoltoon.

49 d §

Sopimusta koskevien tietojen antaminen valvontaviranomaiselle

Pakkausten tuottajayhteisön on vuosittain toimitettava Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle yhteenveto kuntien kanssa edellisenä kalenterivuonna tehdystä 49 a §:ssä tarkoitettua sopimuksesta ja sen toimeenpanosta. Yhteenvetoon on sisällytettävä ainakin tiedot sopimuksen osapuolista ja voimassaoloajasta sekä kiinteistöiltä ja alueellisista vastaanottopaikoista kerätyn pakkausjätteen määristä. Yhteenvetoon on myös liitettävä ammattitaitoisin ja riippumattoman tarkastajan arvio tuottajan kustannusvastuun toteutumisesta, mukaan lukien tiedot kiinteistöittäisen erilliskeräyksen kustannusten korvaamisesta kunnille ja jätteen haltijoille.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä yhteenvetoon toimitettavien ajankohdasta ja siihen sisällytettävistä tiedoista sekä riippumattoman tarkastajan pätevyysvaatimuksista.

51 §

Tuottajan tiedotus- ja neuvontavelvollisuus

Tuottajan on tiedotettava käytöstä poistettujen tuotteiden vastaanottopaikkojen sijainnista ja aukioloajoista, niissä vastaanotettavista jätteistä sekä muista vastaanoton toimivuuden kannalta tarpeellisista asioista. Tuottajan on lisäksi tiedotettava ja neuvottava jätteen määrän ja haitallisuuden vähentämistä ja uudelleenkäyttöä ja uudelleenkäytön valmistelua koskevista toiminnaista sekä roskaantumisen ehkäisemisestä. Tuottajan on tarvittaessa järjestettävä tiedottaminen ja neuvonta yhdessä kunnan ja muiden jätehuollon toimijoiden kanssa.

Tuottajan on vuosittain toimitettava selvitys järjestämästään tiedotuksesta Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle.

Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi määrätä 1 ja 2 momentissa säädettyä suppeamman tiedotusvelvollisuuden tuottajalle, joka saattaa markkinoille ainoastaan yri-

tysten käyttöön tarkoitettuja tuotteita silloin, kun se on toiminnan laatu ja laajuus huomioon ottaen tarkoituksenmukaista.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä tuottajan 1 ja 2 momentin mukaisista velvollisuuksista.

53 a §

Tuottajan omavalvonta

Tuottajan on valvottava säännöllisesti ja suunnitelmallisesti tässä luvussa säädettyjen velvoitteiden toteutumista sekä kehitettävä tätä koskevan tiedon luotettavuutta (*omavalvonta*). Omavalvonnan tueksi on tarvittaessa teetettävä säännöllinen tarkastus riippumattomalla ja ammattitaitoisella henkilöllä. Tuottajan on laadittava omavalvonnasta kirjallinen suunnitelma, joka on liitettävä 101 §:ssä tarkoitettuun hakemukseen tuottajarekisteriin hyväksymiseksi.

Edellä 1 momentissa tarkoitettussa suunnitelmassa on oltava vähintään seuraavat tiedot:

- 1) tuottajan 54 §:n 1 momentissa tarkoitettun kirjanpidon toteuttaminen ja sitä koskevien tietojen luotettavuuden arviointi ja kehittäminen;
- 2) tuottajan 46 ja 49 b §:ssä tarkoitettun kustannusvastuun täyttymisen arviointi;
- 3) tuottajan 63 a §:ssä tarkoitettujen maksuosuuksien seuranta ja kehittäminen;
- 4) omavalvonnan tueksi tehtävät tarkastukset.

Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi hyväksyä poikkeuksen 2 momentissa tarkoitettusta vaatimuksesta, jos se on perusteltua tuottajan toiminnan laatu ja laajuus huomioon ottaen.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä 1 momentissa säädetyn tarkastuksen sisällöstä, sen suorittamisen ajankohdasta ja tarkastuksia tekevän henkilön ammatillisista pätevyysvaatimuksista sekä 2 momentin 1—3 kohdassa säädettyistä vaatimuksista.

54 §

Tuottajan kirjanpito- ja tiedonantovelvollisuus

Tuottajan on pidettävä tuotetyypeittäin kirjaa markkinoille saattamiensa tuotteiden ja vastaanottamiensa käytöstä poistettujen tuotteiden sekä niistä syntyneiden jätteiden lajista, laadusta ja määrästä samoin kuin muista niihin rinnastettavista tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamisen valvomiseksi tarpeellisista seikoista. Kirjanpidossa on lisäksi eriteltävä tarvittaessa toimituskohteittain uudelleenkäyttöön, uudelleenkäytön valmisteluun, kierrätykseen, muuhun hyödyntämiseen ja loppukäsittelyyn toimitetut tuotteet ja jätteet. Kirjanpidossa on oltava vastaavat tiedot myös 48 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettujen ajoneuvojen ja 3 kohdassa tarkoitettujen sähkö- ja elektroniikkalaitteiden osista sekä niistä syntyvistä jätteistä samoin kuin toiseen maahan viedyistä käytöstä poistetuista tuotteista ja jätteistä.

Tuottajan on toimitettava tiivistelmä 1 momentissa tarkoitetuista tiedoista sekä tiedot 53 a §:n 1 momentissa tarkoitettun suunnitelman mukaisista toimista ja tarkastuksista Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle kalenterivuositain taikka tämän määräyksestä useammin, jos se on tarpeen tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamisen valvomiseksi. Tuottajan on myös 1 momentissa tarkoitettujen tietojen perusteella julkaistava vuosittain yleisessä tietoverkossa tiedot jätteen erilliskeräystä ja hyödyntämistä koskevien velvollisuuksiensa täyttymisestä.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä kirjanpitoon sisällytettävistä, viranomaiselle toimitettavista ja yleisessä tietoverkossa julkaistavista tiedoista sekä niiden toimittamis- ja julkaisuajankohdasta.

60 §

Korvaus lisäkustannuksista

Jos romutettavaan ajoneuvoon tai käytöstä poistettuihin renkaisiin on lisätty uudelleenkäyttöä tai jätahuoltoa merkittävästi haittaavia esineitä tai aineita, kerääjä tai käsittelijä voi periä ajoneuvon tai käytöstä poistettujen renkaiden haltijalta jätahuollolle aiheutuvia lisäkustannuksia vastaavan korvauksen.

62 §

Tuottajayhteisöön liittyminen

Tässä luvussa säädettyjen velvollisuuksiensa täyttämiseksi tuottajan on liityttävä 142 §:ssä tarkoitettuun tuottajarekisteriin hyväksytyyn tuottajayhteisöön tai perustettava sellainen yhdessä muiden tuottajien kanssa. Tuottajayhteisöön ei saa kuulua muita kuin tuottajia. Pakkausten tuottajayhteisön toimialan on katettava kaikki pakkausmateriaalit.

Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi hyväksyä tuottajarekisteriin yksittäisen tuottajan, jos tuottajayhteisöön liittyminen on toiminnan laatu ja laajuus huomioon ottaen ilmeisen tarpeetonta.

Tuottajayhteisön on otettava huolehdittavakseen uuden tuottajan velvollisuudet tämän pyynnöstä, jos tuottajan toiminta kuuluu tuottajayhteisön toimialaan. Uuteen tuottajaan on sovellettava tasapuolisia ja yhdenvertaisia ehtoja verrattuna tuottajayhteisön muihin tuottajiin sovellettaviin ehtoihin.

Juomapakkausten tuottaja voi huolehtia velvollisuuksistaan myös liittymällä 68 §:ssä tarkoitettuun juomapakkausten palautusjärjestelmään.

63 §

Tuottajayhteisön toiminta

Tuottajayhteisön on oltava voittoa tavoittelematon yhteisö, jonka tarkoituksena on hoitaa siihen liittyneiden tuottajien tuottajavastuovelvoitteet. Tuottajayhteisössä velvoitteet on jaettava tuottajien kesken tasapuolisesti toiminnan laatu ja laajuus huomioon ottaen ja siten, että vältetään kaupan esteet ja kilpailun vääristyminen. Tuottajan kirjanpitoa ja tiedonantoa koskevat velvoitteet on osoitettava kevennettyinä sellaiselle tuottajalle, joka saattaa markkinoille vähäisiä määriä tuotteita, jos velvoitteet muutoin olisivat tuottajalle kohtuuttomat.

Tuottajayhteisön on ylläpidettävä julkisesti saatavilla olevaa, ajantasaista luetteloa omistajistaan sekä tuottajista, jotka ovat siirtäneet sille tuottajavastuunsa. Luetteloon on merkittävä jäsenen nimi ja yritys- ja yhteisötunnus sekä tiedot jäsenen markkinoille saattamista tuotteista. Lisäksi tuottajayhteisön tulee julkaista tiedot liittymis- ja vuosimaksuista sekä kierrätysmaksuista kappale- tai tonniperusteisesti. Tiedot on oltava saatavilla yleisessä tietoverkossa.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä 1 momentissa tarkoitettujen kevennettyjen velvoitteiden vähimmäisvaatimuksista.

63 a §

Tuottajien maksuosuudet ja niiden mukauttaminen

Tuottajayhteisössä maksuosuudet on jaettava tuottajien kesken tasapuolisesti suhteessa näiden markkinoille saattamiin tuotteisiin.

Maksuosuuksia määrittäessään tuottajayhteisön on mahdollisuuksien mukaan yksittäisten tuotteiden tai toisiaan vastaavien tuote- tai materiaalityyppien osalta otettava huomioon erityisesti niiden kestävyys, korjattavuus, uudelleenkäytettävyys, kierrätettävyys ja vaarallisten aineiden esiintyminen.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen maksuosuuksien perusteista tarvittaessa tuote- tai materiaalityypittain.

64 §

Tuottajarekisteriin hyväksytyyn tuottajan ja tuottajayhteisön toiminnan turvaaminen

Tuottajayhteisöllä on oltava riittävät taloudelliset voimavarat toimintansa asianmukaiseksi järjestämiseksi ja niin, että se voi vastata sille siirrettyistä tuottajavastuovelvoitteista jatkuvasti vähintään kuuden kuukauden ajan. Tämän osoittamiseksi tuottajayhteisön on esitettävä Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle selvitys riittävästä taloudellisista järjestelyistä ja toimintasuunnitelma uudelleenkäytön ja jätehuollon järjestämisestä. Selvitys ja suunnitelma on annettava vuosittain tai jos toiminta muuttuu olennaisesti, kolmen kuukauden kuluessa muutoksesta.

Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi edellyttää 1 momentissa tarkoitettua selvitystä taloudellisista järjestelyistä ja toimintasuunnitelmaa muulta kuin tuottajayhteisön kuuluvalta tuottajalta silloin, kun se on tarkoituksenmukaista tuottajan toiminnan laatu ja laajuus huomioon ottaen.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä 1 momentissa tarkoitettujen riittävien taloudellisten järjestelyjen osoittamisesta ja toiminnan turvaamiseksi laadittavista selvityksistä ja suunnitelmista sekä niiden toimittamisesta Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle.

65 §

Tuottajien ja tuottajayhteisöjen yhteistyö

Eri tuoteryhmien tuottajien ja tuottajayhteisöjen on tarpeellisin yhteistoimin huolehdittava siitä, että tuottajavastuun täytäntöönpanosta ei aiheudu toisen tuoteryhmän tuottajille tai tuottajayhteisöille kaksinkertaisia maksuja silloin, kun käytöstä poistettujen tuotteiden vastaanotto ja muu jätehuolto järjestetään yhteistoiminnassa. Tuottajayhteisöjen on lisäksi tarpeellisin yhteistoimin edistettävä tuottajan mahdollisuutta hoitaa eri tuotteita koskevat tuottajavastuovelvoitteensa yhden toimijan kautta.

Valtioneuvosto voi velvoittaa tuottajat ja tuottajayhteisöt yhteistoimintaan ja määrätä yhteistoiminnalle asetettavista vaatimuksista, jos tämä on tarpeen:

1) sellaisten rinnakkaisten uudelleenkäyttö- ja jätehuoltojärjestelmien poistamiseksi tai muodostumisen estämiseksi, jotka haittaavat tuottajavastuujärjestelmien yleistä toimivuutta tai tuotteen haltijan mahdollisuutta luovuttaa käytöstä poistettu tuote uudelleenkäyttöön tai jätehuoltoon;

2) helpottamaan sellaisten tuottajien tuottajavastuovelvoitteiden hoitamista, jotka saattavat markkinoille kahden tai useamman tuottajayhteisön toimialaan kuuluvia tuotteita.

66 §

Tuottajayhteisöjen palvelunhankinta

Tuottajayhteisön on hankkiessaan tuotteiden uudelleenkäyttöön ja jätehuoltoon liittyviä palveluja otettava tasapuolisesti huomioon muut taloudelliset toimijat ja heidän toimintamahdollisuutensa.

lisuutensa kyseisillä markkinoilla siten, että vältetään kaupan esteet ja kilpailun vääristyminen. Tuottajayhteisön on julkaistava yleisessä tietoverkossa tiedot palvelunhankinnoissaan noudattavista yleisistä periaatteista ja menettelyistä.

66 a §

Tuottajan tai muun toimijan valtuutettu edustaja

Suomeen sijoittautuneen toimijan, joka myy etäkaupalla suoraan käyttäjille toiseen valtioon tuottajavastuun piiriin kuuluvia tuotteita, on vastattava tuottajavastuuvuoroitensa täyttämistä kyseisessä valtiossa. Sähkö- ja elektroniikkalaitteita etäkaupalla suoraan käyttäjille toiseen Euroopan unionin jäsenvaltioon myyvän toimijan on nimettävä kyseiseen jäsenvaltioon sijoittautunut valtuutettu edustaja vastaamaan velvoitteidensa täyttämistä.

Poiketen siitä, mitä 62 §:n 1 momentissa säädetään, toiseen Euroopan unionin jäsenvaltioon sijoittautuneen tuottajan, joka myy sähkö- ja elektroniikkalaitteita etäkaupalla suoraan käyttäjille Suomeen, on tuottajayhteisöön liittymisen sijasta nimettävä valtuutettu edustaja vastaamaan velvoitteidensa täyttämistä Suomessa. Muu toiseen valtioon sijoittautunut 48 §:ssä tarkoitettuja tuotteita myyvä etämyyjä voi tuottajayhteisöön liittymisen sijasta nimetä Suomeen sijoittautuneen valtuutetun edustajan vastaamaan velvoitteistaan Suomessa.

Toiseen valtioon sijoittautunut tuottajaa vastaava toimija, joka toimittaa Suomen markkinoille tuotteita muulla kuin etäkaupalla, voi nimetä Suomeen sijoittautuneen valtuutetun edustajan vastaamaan Suomeen sijoittautuneen tuottajan sijasta tämän velvoitteista. Tuottajaa vastaava toimija voi valtuutetun edustajan nimeämisen sijasta tehdä vastaavassa tarkoituksessa sopimuksen hyväksytyin tuottajayhteisön kanssa. Tuottajaa vastaavan toimijan on tiedotettava velvoitteiden hoitamisesta tai niiden hoitamisen muuttumisesta tai peruuttamisesta tuottajille ja tuottajayhteisöille, jotka muutoin vastaisivat tuottajavastuuvuoroista mainittujen tuotteiden osalta. Verkkokaupan alustan ylläpitäjä voi nimetä Suomeen sijoittautuneen valtuutetun edustajan vastaamaan alustallaan toimivan etämyyjän tuottajavastuuvuoroista Suomessa taikka vastaavassa tarkoituksessa tehdä sopimuksen hyväksytyin tuottajayhteisön kanssa. Verkkokaupan alustan ylläpitäjällä on oltava tähän kirjallinen valtuutus alustallaan toimivalta etämyyjältä.

66 b §

Suomessa valtuutettuna edustajana toimiminen

Suomessa toimiva valtuutettu edustaja on nimettävä kirjallisella valtuutuksella. Valtuutetuksi edustajaksi nimetyin on muiden kuin suoraan etäkaupalla myytävien tuotteiden osalta tiedotettava saamastaan valtuutuksesta ja sen muuttamisesta tai peruuttamisesta tuottajille ja tuottajayhteisöille, jotka muutoin vastaisivat tuottajavastuuvuoroista mainittujen tuotteiden osalta.

Mitä tässä laissa säädetään tuottajasta, sovelletaan myös valtuutettuun edustajaan lukuun ottamatta 62 §:n 1 momentin mukaista tuottajien mahdollisuutta perustaa tuottajayhteisö.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtuutetun edustajan nimeämistä koskevasta menettelystä sekä tämän velvollisuudesta tiedottaa tuottajille ja tuottajayhteisöille saamastaan valtuutuksesta ja toiminnastaan.

66 c §

Tuottajavastuujärjestelmien yhteistyöryhmä

Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on yhteistyössä tuottajien kanssa asetettava yksi tai useampi yhteistyöryhmä tuottajavastuujärjestelmien ja 68 §:ssä tarkoitettujen palautusjärjestelmien toimintaa koskevaa säännöllistä tiedonvaihtoa varten. Yhteistyöryhmässä on oltava tuottajien, jakelijoiden ja viranomaisten edustajat sekä edustajat sellaisista julkisista ja yksityisistä jätealan toiminnanharjoittajista ja 134 §:n 2 kohdassa tarkoitetuista yhdistyksistä ja säätiöistä, joiden toimialaan yhteistyöryhmän tehtävät voivat olennaisesti liittyä. Lisäksi yhteistyöryhmässä on oltava edustajat uudelleenkäyttöä ja uudelleenkäytön valmistelua harjoittavista yrityksistä ja yhteisöistä.

68 §

Juomapakkausten palautusjärjestelmän perustaminen ja järjestelmään liittyminen

Panttiin perustuvan juomapakkausten palautusjärjestelmän voi perustaa *juomapakkausten palautusjärjestelmän ylläpitäjänä* toimiva tuottajavastuun piiriin 48 §:n 1 momentin nojalla kuuluva juomapakkausten tuottaja tai eräiden juomapakkausten valmisteverosta annetussa laissa (1037/2004) säädetty verovelvollinen, yksin tai yhdessä muiden juomapakkausten tuottajien tai verovelvollisten kanssa. Juomapakkausten tuottaja tai verovelvollinen voi myös liittyä sellaiseen juomapakkausten palautusjärjestelmään, johon otetaan jäseniä.

Juomapakkausten palautusjärjestelmässä velvoitteet on jaettava tuottajien ja verovelvollisten kesken tasapuolisesti toiminnan laatu ja laajuus huomioon ottaen ja siten, että vältetään kaupan esteet ja kilpailun vääristyminen. Kirjanpitoa ja tiedonantoa koskevat velvoitteet on osoitettava kevennettyinä sellaiselle tuottajalle tai verovelvolliselle, joka saattaa markkinoille vähäisiä määriä tuotteita, jos velvoitteet muutoin olisivat sille kohtuuttomat. Uuteen jäseneseen on sovellettava ehtoja, jotka ovat tasapuolisia ja yhdenvertaisia verrattuna palautusjärjestelmän muihin jäseniin sovellettaviin ehtoihin.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä 2 momentissa tarkoitettujen kevennettyjen velvoitteiden vähimmäisvaatimuksista.

69 §

Juomapakkausten palautusjärjestelmän ylläpitäjän velvollisuudet

Juomapakkausten palautusjärjestelmän ylläpitäjän on järjestettävä toimiva juomapakkausten palautusjärjestelmä, johon kuuluvat pakkausten vastaanotto, uudelleenkäyttö sekä kierrätys ja muu jätehuolto. Ylläpitäjän on myös huolehdittava järjestelmään kuuluvan, suuruudeltaan järjestelmän toimivuuden takaavan pantin hallinnoinnista sekä toimintaan liittyvästä tiedottamisesta ja neuvonnasta siten kuin 51 §:ssä säädetään.

Juomapakkausten palautusjärjestelmän ylläpitäjän on pidettävä julkisesti saatavilla olevaa, ajantasaista luetteloa omistajistaan ja jäsenistään. Luetteloon merkitään omistajan ja jäsenen nimi ja yritys- ja yhteisötunnus sekä tiedot tämän markkinoille saattamista tuotteista ja palautusjärjestelmälle maksamista maksuista yksikkö- tai tonniperusteisesti. Luettelo on myös oltava saatavilla yleisessä tietoverkossa.

Juomapakkausten palautusjärjestelmän ylläpitäjän on noudatettava, mitä 53 a §:ssä säädetään tuottajan omavalvonnasta ja 54 §:ssä tuottajan kirjanpito- ja tiedonantovelvollisuudesta. Juomapakkausten palautusjärjestelmään, johon otetaan jäseniä, sovelletaan lisäksi, mitä 63 a §:ssä säädetään tuottajien maksuosuuksista ja niiden mukauttamisesta, 64 §:ssä tuottajarekisteriin hyväksytyn tuottajan ja tuottajayhteisön toiminnan turvaamisesta, 65 §:ssä tuottajien ja

tuottajayhteisöjen yhteistyöstä, 66 §:ssä tuottajayhteisöjen palvelunhankinnasta, 66 a §:ssä tuottajan tai muun toimijan valtuutetusta edustajasta ja 66 b §:ssä Suomessa valtuutettuna edustajana toimimisesta.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä pantin vähimmäismäärästä, palautusjärjestelmän toimintaan liittyvästä tiedottamisesta sekä järjestelmään kuuluvien pakkausten uudelleenkäyttö- ja kierrätystavoitteista ja -velvoitteista, jotka voivat olla ankarampia kuin pakkauksia yleisesti koskevat vastaavat tavoitteet ja velvoitteet.

80 §

Velvollisuus suorittaa kunnan jätemaksu

Kunnan jätemaksun on velvollinen suorittamaan kiinteistön haltija tai muu jätteen haltija, jonka jätteen jätehuollon kunta järjestää.

Jos jätteen kuljetuksen järjestää 37 §:ssä tarkoitetulla tavalla kiinteistön haltija, kunta voi periä maksun jätteen käsittelystä jätteen kuljettajalta.

80 a §

Jätteen kuljettajan kirjanpitovelvollisuus kiinteistön haltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa

Jos kunta perii jätteen käsittelystä maksun 37 §:ssä tarkoitetulta jätteen kuljettajalta 80 §:n 2 momentissa tarkoitetulla tavalla, on kuljettajan pidettävä kirjaa jätteen käsittelystä asiakkailtaan perityistä maksuista sekä annettava näitä koskevat tiedot pyynnöstä kunnan jätehuoltoviranomaisen nähtäväksi.

81 §

Kunnan jätemaksun määrääminen

Kunnan jätehuoltoviranomainen määrää jätemaksun kunnan hyväksymän jätetaksan mukaisesti.

Jos jätetaksan mukaista jätemaksua on pidettävä kohtuuttoman suurena tai pienenä ottaen huomioon jätteen määrä, kunnan järjestämän jätehuollon palvelutaso ja jätteen haltijan tai kiinteistön haltijan 41 §:n mukaisesti järjestämä jätteenkuljetus tai jätteen haltijan 41 a §:n mukaisesti järjestämä jätteen käsittely, maksu voidaan maksuvelvollisen hakemuksesta tai viranomaisen aloitteesta määrätä jätetaksasta poiketen tai jättää perimättä. Jos jätemaksu määrätään jätetaksasta poiketen, maksuperusteiden on oltava tasapuolisia ja kohtuullisia.

87 §

Valtakunnallinen jättesuunnitelma

Ympäristöministeriön on tämän lain tarkoituksen toteuttamisen ja säännösten täytäntöönpanon edistämiseksi valmistettava valtioneuvoston hyväksyttäväksi valtakunnallinen jättesuunnitelma. Suunnitelmassa on esitettävä arvio jätteen määrän ja haitallisuuden vähentämisen sekä jätehuollon nykytilasta, näitä koskevat tavoitteet ja toimet tavoitteiden saavuttamiseksi, mukaan lukien toimet roskaantumisen ehkäisemiseksi ja roskaantumisten alueiden siivoamiseksi. Suunnitelmassa voidaan esittää myös alueellisista oloista johtuvia tavoitteita ja toimia jätehuollon kehittämiseksi. Suunnitelmaan on liitettävä arvio sen vaikuttavuudesta. Jätteen mää-

rän ja haitallisuuden vähentämistä koskeva valtakunnallisen jätesuunnitelman osa voidaan laatia erillisenä suunnitelmana.

Ympäristöministeriön on seurattava ja arvioitava valtakunnallisen jätesuunnitelman ja erillisen suunnitelman toteutumista ja vaikuttavuutta vähintään joka kuudes vuosi sekä tarvittaessa valmisteltava tarkistettu suunnitelma valtioneuvoston hyväksyttäväksi. Suunnitelmaa valmisteltaessa tai tarkistettaessa on noudatettava, mitä viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista annetussa laissa (200/2005) ja sen nojalla säädetään.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtakunnallisen jätesuunnitelman valmistelusta ja sisällöstä sekä suunnitelman toteutumisen seurannasta ja arvioinnista.

88 §

Alueellinen yhteistyöryhmä

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on asetettava alueellinen yhteistyöryhmä tukemaan valtakunnallisen jätesuunnitelman valmistelua, toimeenpanoa ja toimeenpanon seuranta. Alueellisessa yhteistyöryhmässä on oltava edustettuina toimialueen kunnat sekä sellaiset toiminnanharjoittajat ja 134 §:n 2 kohdassa tarkoitetut yhdistykset ja säätiöt, joiden tehtäviin tai tarkoitukseen asia voi liittyä. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset voivat asettaa yhteistyöryhmän yhdessä, jos se on tarpeen tehtävän hoitamiseksi alueellisesti tarkoituksenmukaisella tavalla.

Yhteistyöryhmän on alueellaan edistettävä valtakunnallisen jätesuunnitelman toimeenpanoa ja seurattava toimeenpanon toteutumista. Sen on myös koottava ja toimitettava ympäristöministeriölle valtakunnallisen jätesuunnitelman valmistelua tai sen tarkistamista varten tarpeelliset tiedot alueen jätteenkäsittelykapasiteetista ja jätehuollon järjestämisestä sekä jätehuollon kehittämistarpeista.

Kunnan on annettava alueelliselle yhteistyöryhmälle ja tämän edelleen ympäristöministeriölle valtakunnallisen jätesuunnitelman laadintaa varten tarpeelliset tiedot kunnassa syntyvistä jätteistä, jätehuollon järjestämisestä ja valvonnasta sekä niitä koskevista kehittämistavoitteista.

91 §

Kunnan jätehuoltomääräykset

Kunta voi antaa tämän lain täytäntöön panemiseksi tarpeellisia paikallisista oloista johtuvia, kuntaa tai sen osaa koskevia yleisiä määräyksiä:

1) 32 §:ssä tarkoitetussa toiminnassa syntyvän jätteen määrän vähentämisestä, lajittelusta syntypaikalla, vastaanottoaikan järjestämisestä kiinteistöllä, toimittamisesta alueelliseen vastaanottoaikaan, säilyttämisestä, keräyksestä, kuljetuksesta, hyödyntämisestä ja loppukäsittelystä sekä näitä koskevista teknisistä vaatimuksista;

2) 13 §:n 1 ja 2 momentissa säädettyjen vaatimusten noudattamiseksi muiden kuin 1 kohdassa tarkoitettujen jätteiden keräyksen, vastaanoton ja kuljetuksen käytännön järjestelyistä kiinteistöillä tai jätteen vastaanottoaikoilla sekä näitä koskevista teknisistä vaatimuksista;

3) toimista roskaantumisen ehkäisemiseksi;

4) velvollisuudesta antaa kunnan jätehuoltoviranomaiselle tai kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle tietoja 1 kohdassa tarkoitetuista jätteistä ja niiden jätehuollosta, mukaan lukien 39 §:ssä tarkoitetuista jätteen kuljetuksista ja 41 a §:n mukaisesta biojätteen käsittelystä.

Edellä 1 momentin 1 kohdan nojalla annettavat määräykset voivat koskea myös muun kuin 32 §:ssä tarkoitetussa toiminnassa syntyvän jätteen kompostointia tai muuta vastaavaa jätteen, mukaan lukien saostus- ja umpisäiliölietteen pienimuotoista käsittelyä sen syntypaikalla, ei

kuitenkaan ympäristönsuojelulaissa tarkoitettua ympäristöluvanvaraista tai rekisteröitävää jätteen käsittelyä.

Edellä 1 momentin 1 kohdan nojalla annettavilla jätteen kiinteistöittäistä erilliskeräystä koskevilla määräyksillä voidaan velvoittaa valtioneuvoston asetuksessa säädettyä laajempaan erilliskeräykseen, jos se on tarpeen 15 §:n 1 momentin täytäntöön panemiseksi. Määräyksillä voidaan myös sallia asetuksessa säädettyä suppeampi erilliskeräys määrääjäksi ja korkeintaan viideksi vuodeksi kerrallaan, jos jokin 15 §:n 2 momentin mukaisista erilliskeräysvelvollisuudesta poikkeamisen edellytyksistä täyttyy.

Kunnan jätehuoltomääräyksissä määrätty viranomainen voi yksittäistapauksessa myöntää poikkeuksen jätehuoltomääräyksen noudattamisesta siinä mainituin perustein.

93 §

Jäteneuvonta

Kunnan on järjestettävä neuvontaa, tiedotusta ja valistusta 32 §:ssä tarkoitettussa toiminnassa syntyvän jätteen määrän ja haitallisuuden vähentämiseksi, lajittelun tehostamiseksi, erilliskeräyksen lisäämiseksi ja jätehuollon asianmukaiseksi toteuttamiseksi sekä mainitusta toiminnasta aiheutuvan roskaantumisen ehkäisemiseksi. Neuvonnassa on kiinnitettävä erityistä huomiota elintarvikejätteen määrän vähentämiseen.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista annetun lain (897/2009) 3 §:n 2 momentin mukaista tehtävää suorittaessaan erityisesti edistettävä 12 §:n 1 momentissa tuotannon harjoittajalle sekä tuotteen valmistajalle ja maahantuojalle säädetyn selvilläolovelvollisuuden toteutumista.

102 §

Tuottajarekisteriin hyväksymisen edellytykset

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, tuottajayhteisön ja juomapakkausten palautusjärjestelmän ylläpitäjän tuottajarekisteriin hyväksymisen edellytyksenä on, että:

1) tuottajayhteisö on perustettu ja toimii 62, 63 ja 63 a §:n mukaisesti sekä juomapakkausten palautusjärjestelmä 68 ja 69 §:n mukaisesti;

2) tuottajayhteisö tai juomapakkausten palautusjärjestelmän ylläpitäjä on esittänyt 64 §:n mukaisen hyväksyttävän selvityksen ja toimintasuunnitelman.

---

117 §

Tullin tehtävät

Tullin on tarvittaessa pysäytettävä jätteen kansainvälinen siirto, joka ei täytä jätteesiirtoasetuksen tai tämän lain vaatimuksia ja ilmoitettava asiasta Suomen ympäristökeskukselle jatko-toimista päättämistä varten.

Tulli voi määrätä Suomen tullitoimipaikat, joiden kautta jäte on siirrettävä Euroopan talousalueelle tai Euroopan talousalueelta.

117 b §

Asianmukaisuuden osoittaminen siirrettäessä jätettä Euroopan talousalueen ulkopuolelle

Sen, joka siirtää jätettä Euroopan talousalueen ulkopuoliseen maahan käsiteltäväksi, on voitava jätteensirtoasetuksen mukaisesti osoittaa, että jätteen käsittely talousalueen ulkopuolella on kyseisen asetuksen vaatimusten mukaista ja tapahtuu olosuhteissa, jotka suurelta osin vastaavat asiaa koskevassa Euroopan unionin ympäristölainsäädännössä säädettyjä vaatimuksia.

117 c §

Jätettä toiseen maahan siirtävän selvilläolo-, kirjanpito- ja tiedonantovelvollisuus

Jätettä toiseen maahan hyödynnettäväksi siirtävän on oltava selvillä ja pidettävä kirjaa seuraavista tiedoista siinä laajuudessa kuin on tarpeen jätettä koskevien tietojen laskennasta, todentamisesta ja toimittamisesta annetuissa Euroopan unionin säädöksissä edellytettyjen tietojen tuottamiseksi:

- 1) jätteen uudelleenkäytön valmistelussa, kierrätyksessä, hyödyntämisessä tai näitä edeltävissä valmistelutoimissa syntyvien jätteiden laatu, laji, määrä, toimituspaikka ja käsittelytapa;
- 2) uudelleenkäytön valmistelussa, kierrätyksessä tai muussa hyödyntämisessä syntyvät uudet tuotteet ja materiaalit sekä niiden määrä ja käyttötarkoitus tuote- ja materiaaliyryhmittäin eriteltynä.

Tiivistelmä 1 momentissa tarkoitetuista kirjanpitotiedoista on toimitettava vuosittain Suomen ympäristökeskukselle tai tämän 142 §:n 1 momentin 1 kohdan nojalla ylläpitämään rekisteriin. Aikaisemmalle jätteen haltijalle ja 48 §:ssä tarkoitettulle tuottajalle on pyynnöstä annettava näiden luovuttamia jätteitä koskevat kirjanpitotiedot.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä:

- 1) jätteistä, joita 1 momentissa tarkoitettu selvilläolo- ja kirjanpitovelvollisuus koskee;
- 2) 1 momentissa tarkoitettuun kirjanpitoon ja 2 momentissa tarkoitettuun tiivistelmään sisällytettävistä tiedoista;
- 3) 2 momentissa tarkoitettujen tietojen toimittamisesta Suomen ympäristökeskukselle.

13 luku

Valvonta ja hallintopakko

118 §

Kirjanpito- ja tiedonantovelvollisuus

Toiminnanharjoittajan on pidettävä kirjaa jätteistä, jos kysymyksessä on:

- 1) toiminta, jossa syntyy vähintään 100 tonnia jätettä vuodessa;
- 2) toiminta, jossa syntyy vaarallista jätettä tai POP-jätettä;
- 3) ympäristönsuojelulain liitteen 1 taulukossa 1 ja 2 olevassa 13 kohdassa tarkoitettu jätteen ammattimainen tai laitospäinen käsittely, ei kuitenkaan mainitun lain 32 §:n 1 momentin 1—3 kohdassa tarkoitettu käsittely;
- 4) toiminta, joka on ympäristönsuojelulain mukaan luvanvaraista;
- 5) elintarviketeollisuuden toiminta, joka on ympäristönsuojelulain mukaan ilmoituksenvaaraista;
- 6) 94 §:ssä tarkoitettu jätteen kuljettaminen ja välittäjänä toimiminen sekä 100 §:ssä tarkoitettu jätteen keräys.

Lisäksi toiminnanharjoittajan on pidettävä kirjaa jätteen uudelleenkäytön valmistelussa, kierrätyksessä tai muussa hyödyntämisessä syntyvistä tuotteista ja materiaaleista, jos kysymyksessä on 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettu toiminta.

Aikaisemmalle jätteen haltijalle ja 48 §:ssä tarkoitetulle tuottajalle on pyynnöstä annettava näiden luovuttamien jätteiden jätehuoltoa koskevat kirjanpitoliedot.

Elohopeajätteen väliaikaisesta varastoinnista huolehtivien laitosten toiminnanharjoittajien sekä elohopeajätteen muuntamisesta ja tarvittaessa kiinteyttämisestä huolehtivien laitosten toiminnanharjoittajien velvollisuudesta perustaa rekisteri elohopeajätteen jäljittämiseksi ja tiedonantovelvollisuudesta toimivaltaiselle viranomaiselle säädetään elohopea-asetuksen 14 artiklassa.

118 a §

Kirjanpito- ja tiedonantovelvollisuus elintarvikejätteestä

Elintarvikelain (297/2021) 5 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetun elintarvikealan toimijan on pidettävä kirjaa toiminnassaan syntyvän elintarvikejätteen määrästä ja käsittelystä. Kirjanpitoon on mahdollisuuksien mukaan sisällytettävä myös arvio jätteenä käytöstä poistetun syömäkelpoisen elintarvikkeen kokonaismäärästä. Velvollisuus ei kuitenkaan koske elintarvikelain 13 §:n 6 momentissa tarkoitettuja toimijoita, jotka ovat suunnitelmallisen elintarvikevalvonnan ulkopuolella, alkutuotannon toimijoita eikä yleishyödyllisiä yhteisöjä. Kirjanpitoliedot on säilytettävä paperisena tai sähköisesti kuusi vuotta.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä kirjanpitoon sisällytettävistä tiedoista. Toiminnan valvonnan tarkoituksenmukaiseksi toteuttamiseksi valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa säännöksiä kirjanpitolietojen toimittamisesta valvontaviranomaiselle tai tämän ylläpitämään tietojärjestelmään sekä 1 momentissa säädettyä lyhyemmästä kirjanpitolietojen säilyttämisen määräajasta, jos kuuden vuoden säilytysaika on ilmeisen tarpeeton.

119 §

Kirjanpitoon sisällytettävät tiedot ja niiden käsittely

Edellä 118 §:n 1 momentissa tarkoitettuun kirjanpitoon on toiminnan luonteen mukaan sisällytettävä tiedot syntyneen, kerätyn, kuljetetun, välitetyn tai käsitellyn jätteen lajista, laadusta, määrästä, alkuperästä ja toimituspaikasta sekä jätteen kuljetuksesta ja käsittelystä. Kirjanpitoon on sisällytettävä myös tiedot mainitun momentin 1 kohdassa tarkoitetussa toiminnassa syntyneen jätteen määrästä suhteessa liikevaihdolla, työntekijöiden määrällä tai muulla vastaavalla tavalla ilmaistuun toiminnan laajuuteen (*ominaisjättemäärä*). Mainitun momentin 3 kohdassa tarkoitetun toiminnan kirjanpitoon on sisällytettävä tiedot jätteen valmistelussa uudelleenkäyttöön, kierrätyksessä tai muussa hyödyntämisessä syntyvien tuotteiden ja materiaalien määrästä ja käyttötarkoituksesta tuote- ja materiaalityhmittäin eriteltyinä.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä kirjanpitoon sisällytettävistä tiedoista toiminnoittain, jätelajeittain tai tuote- tai materiaalityhmittäin eriteltyinä sekä ominaisjättemäärän laskemisesta. Toiminnan valvonnan tarkoituksenmukaiseksi toteuttamiseksi valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa säännöksiä kirjanpitolietojen toimittamisesta valvontaviranomaiselle tai tämän ylläpitämään tietojärjestelmään.

Kirjanpitoliedot on säilytettävä paperisena tai sähköisesti kuusi vuotta. Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää tätä lyhyemmästä määräajasta, jos kuuden vuoden säilytysaika on toiminnan valvonnan kannalta ilmeisen tarpeeton.

121 §

Velvollisuus laatia siirtoasiakirja

Jätteen haltijan on ennen jätteen siirron aloitusta laadittava siirtoasiakirja vaarallisesta jätteestä, POP-jätteestä, saostus- ja umpisäiliölietteestä, hiekan- ja rasvanerotuskaivojen lietteestä, pilaantuneesta maa-aineksesta ja muusta rakennus- ja purkujätteestä kuin pilaantumattomasta maa-aineksesta, joka siirretään ja luovutetaan 29 §:ssä tarkoitetulle vastaanottajalle. Siirtoasiakirjassa on oltava valvonnan ja seurannan kannalta tarpeelliset tiedot jätteen lajista, laadusta, määrästä, alkuperästä, toimituspaikasta ja -päivämäärästä, käsittelytavasta toimituspaikassa sekä kuljettajasta.

Jos 1 momentissa tarkoitettu jäte noudetaan kotitaloudesta, jätteen kuljettajan on jätteen haltijan sijasta laadittava siirtoasiakirja sekä huolehdittava asiakirjan antamisesta vastaanottajalle ja sen säilyttämisestä. Jätteen kansainvälisessä siirrossa käytettävästä siirtoasiakirjasta säädetään jätteesiirtoasetuksessa.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä siirtoasiakirjaan merkittävistä tiedoista.

121 a §

Siirtoasiakirjan käyttöön liittyvät menettelyt

Edellä 121 §:ssä tarkoitettu siirtoasiakirja on laadittava sähköisenä. Siirtoasiakirjan tietojen on oltava koneluettavassa muodossa. Siirtoasiakirjaan tehtävät muutokset on voitava havaita jälkikäteen ja muutokset on tehtävä niin, etteivät alkuperäiset tiedot häviä. Siirtoasiakirjan on oltava luettavissa jätteen siirron aikana ja siinä olevien tietojen on oltava saatavissa kaikille siirtoon osallistuville. Jätteen haltijan on vahvistettava siirtoasiakirjassa annettujen tietojen oikeellisuus, jätteen kuljettajan jätteen kuljetettavaksi ottaminen ja vastaanottajan jätteen vastaanotto sähköisellä allekirjoituksella, sähköisellä leimalla tai muulla luotettavalla sähköisellä todentamismenetelmällä. Jätteen haltijan ja vastaanottajan on säilytettävä siirtoasiakirjan tiedot kolmen vuoden ajan siirron päättymisestä.

Poiketen siitä, mitä 1 momentissa säädetään, siirtoasiakirja voidaan laatia paperisena asiakirjana, jos sähköisen asiakirjan laatimiselle ei ole edellytyksiä. Jätteen haltijan on huolehdittava siitä, että paperinen siirtoasiakirja on mukana jätteen siirron aikana ja että se annetaan siirron päätyttyä jätteen vastaanottajalle. Paperiseen siirtoasiakirjaan on tehtävä 1 momentissa tarkoitettut vahvistukset allekirjoituksilla tai muilla järjestelyillä, jos tämä ei heikennä vahvistuksen luotettavuutta.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä siirtoasiakirjan muodosta ja käytöstä sekä siinä olevien tietojen vahvistamisesta.

122 §

Tiedonsaantioikeus

Valvontaviranomaisella, ympäristöministeriöllä ja Suomen ympäristökeskuksella tai tämän määräämällä virkamiehellä tai viranhaltijalla on oikeus pyynnöstä saada tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten sekä elohopea-asetuksen ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamisen valvontaa ja lain täytäntöönpanoa varten:

1) tarpeelliset tiedot jätteen haltijalta tai muulta jätehuollon toimijalta taikka roskaantuneen alueen siivoamisvelvolliselta;

2) tarpeelliset tiedot tuotteen valmistuksesta ja siinä käytettävistä aineista, toiminnassa syntyvistä tämän lain 5 a §:ssä tarkoitetuista sivutuotteista, 5 b §:ssä tarkoitettu hyödynnetyn

jätteen jätteeksi luokittelun päättymisestä ja näitä koskevista arviointiperusteista sekä valmistettavista, maahan tuotavista tai muutoin markkinoille saatettavista tuotteista samoin kuin niistä syntyvistä jätteistä ja jätehuollosta tuotteen valmistajalta, maahantuojalta tai muulta markkinoille saattajalta;

3) tarpeelliset tiedot ja asiakirjat toiselta tässä pykälässä tarkoitettulta viranomaiselta, virkamieheltä tai viranhaltijalta viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä;

4) tarpeelliset tiedot Suomesta käsin toimivalta etämyyjältä tämän toiseen valtioon myymistä tuottajavastuunalaisista tuotteista ja tuottajavastuunvelvoitteiden hoitamisesta kyseisessä maassa.

---

127 §

Tuotetta tai tuotemerkintöjä koskevan rikkomuksen tai laiminlyönnin oikaiseminen

Jos tuote on kielletty tai se ei täytä tässä laissa tai 10 §:n nojalla annetussa valtioneuvoston asetuksessa säädettyjä yksilöityjä vaatimuksia, Turvallisuus- ja kemikaalivirasto voi:

1) velvoittaa tuotteen valmistajan, maahantuojan tai muun markkinoille saattajan tekemään tuotteeseen tai sen merkintöihin sellaiset muutokset, että ne täyttävät tässä laissa tai sen nojalla säädetyt vaatimukset, ja osoittamaan muutokset tehdyiksi;

2) kieltää säännösten vastaisen tuotteen valmistajaa, maahantuojaa, muuta markkinoille saattajaa tai jakelijaa tilapäisesti tai pysyvästi valmistamasta, maahantuomasta, välittämästä, myymästä tai luovuttamasta tuotetta taikka kieltää tuotteen käytön tai velvoittaa rikkojan ryhtymään tarvittaviin toimiin, jotka koskevat jo markkinoille saatettuja tuotteita;

3) velvoittaa rikkoja toimittamaan tuote asianmukaisesti käsiteltäväksi jätteenä.

Edellä 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettun määräyksen antaa Tulli, jos kysymyksessä on 68 §:ssä tarkoitettuun juomapakkausten palautusjärjestelmään kuuluvista juomapakkauksista. Määräys kohdistetaan tällöin juomapakkausten palautusjärjestelmän ylläpitäjään.

129 §

Uhkasakko, teettämisuhka ja keskeyttämisuhka

Valvontaviranomaisen on tehostettava, jollei se ole ilmeisen tarpeetonta, tämän lain nojalla antamaansa kieltoa tai määräystä uhkasakolla tai uhalla, että tekemättä jätetty toimenpide teetetään laiminlyöjän kustannuksella tai toiminta keskeytetään tai kielletään.

---

131 §

Laiminlyöntimaksu

Edellä 6 luvussa tarkoitettu tuottaja on velvollinen maksamaan laiminlyöntimaksua, jos tämä laiminlyö 62 §:ssä tarkoitettua velvollisuuden liittyä tuottajayhteisöön tai 101 §:ssä säädetyn velvollisuuden tehdä hakemus tuottajarekisteriin hyväksymiseksi. Tuottajayhteisö on velvollinen maksamaan laiminlyöntimaksua, jos se laiminlyö 101 §:ssä säädetyn velvollisuuden tehdä hakemus tuottajarekisteriin hyväksymiseksi.

Laiminlyöntimaksua on velvollinen maksamaan myös:

---

5) se, joka laiminlyö 121 §:ssä säädetyn siirtoasiakirjan laatimisvelvollisuuden tai 121 a §:ssä säädetyn velvollisuuden pitää siirtoasiakirja mukana jätteen siirron aikana tai velvollisuuden vahvistaa jätteen vastaanotto;

8) se, joka laiminlyö jätteesiirtoasetuksen 15 artiklassa säädetyn velvollisuuden lähettää siirtoasiakirjan jäljennös toimivaltaiselle viranomaiselle, 16 artiklassa säädetyn velvollisuuden täyttää siirtoasiakirja tai lähettää siirtoasiakirjan jäljennös toimivaltaiselle viranomaiselle, 17 artiklassa säädetyn velvollisuuden ilmoittaa hyväksytyä kuljetuksen suorittajaa koskevasta muutoksesta taikka laiminlyö mainitun asetuksen 18 artiklassa säädetyn asiakirjan laatimis- tai allekirjoitusvelvollisuuden tai velvollisuuden pitää asiakirja mukana siirron aikana;

---

136 §

Toiminta rikosasiassa

Valvontaviranomaisen tulee tehdä ilmoitus poliisille tai, jos kysymys on tullirikoksesta, ensisijaisesti Tullille esitutkintaa varten, jos on aihetta epäillä 147 §:n 1 momentissa tarkoitettua tekoa tai laiminlyöntiä. Ilmoitus saadaan kuitenkin jättää tekemättä, jos tekoa on pidettävä olosuhteet huomioon ottaen vähäisenä eikä yleisen edun ole katsottava vaativan syytteen nostamista.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on rikosasiassa asianomistaja, jos yleistä etua on loukattu. Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on asianomistaja tuottajavastuuta koskevassa rikosasiassa ja Suomen ympäristökeskus jätteen kansainvälisiä siirtoja koskevassa rikosasiassa, jos yleistä etua on loukattu.

143 §

Rekisteri jätteen kuljetuksista ja biojätteen käsittelystä kiinteistöllä

Kunnan jätehuoltoviranomainen ylläpitää rekisteriä, johon merkitään 39 §:n 2 momentissa ja 41 a §:n 2 momentissa tarkoitettut tiedot. Rekisteriin merkityt kuljetusta koskevat henkilötiedot säilytetään viisi vuotta rekisteriin merkitsemisen jälkeen. Rekisteriin merkityt henkilötiedot, jotka koskevat kiinteistöllä tapahtuvaa biojätteen käsittelyä, säilytetään viisi vuotta käsittelyn päättymisestä ilmoittamisen jälkeen. Kunnan jätehuoltoviranomainen on myös luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelystä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta (yleinen tietosuojasetus) annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2016/679 tarkoitettu rekisterinpitäjä.

Kunnan jätehuoltoviranomaisen on jätehuollon seurantaan ja raportointia varten pyydettyä annettava rekisteriin tallennetut muut kuin salassa pidettävät tiedot seurannasta tai raportoinnista vastaavalle 22 §:ssä tarkoitettulle valtion viranomaiselle ja 27 §:ssä tarkoitettulle asiantuntijaviranomaiselle ja -laitokselle sähköisesti muokattavassa muodossa.

146 §

Salassa pidettävien tietojen luovuttaminen

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä saa tämän lain mukaisia tehtäviä suoritettaessa saatuja sellaisia tietoja yksityisen ja yhteisön taloudellisesta asemasta, liikesalaisuudesta sekä yksityisen henkilökohtaisista oloista luovuttaa valvontaviranomaiselle ja ympäristöministeriölle, jotka ovat välttämättömiä tämän lain mukaisten tehtävien suorittamiseksi sekä Syyttäjälaitokselle, poliisille ja Tullille rikoksen selvittämiseksi. Lisäksi Verohallinnolle voidaan luovuttaa muutoin salassa pidettäviä tietoja,

jotka ovat välttämättömiä jäteverolain (1126/2010) ja eräiden juomapakkausten valmisteverosta annetun lain toimeenpanon valvontaa varten.

147 §

Rangaistussäännökset

- Rangaistus ympäristön turmelemisesta säädetään rikoslain (39/1889) 48 luvun 1—4 §:ssä. Joka muulla kuin 1 momentissa tarkoitettulla tavalla tahallaan tai huolimattomuudesta
- 1) rikkoo 13 §:n 1 momentin mukaista kieltoa hylätä tai käsitellä jätettä hallitsemattomasti,
  - 2) rikkoo 15 a §:n mukaista kieltoa polttaa tai sijoittaa kaatopaikalle uudelleenkäytön valmistelua tai kierrätystä varten erilliskerättyä jätettä,
  - 3) laiminlyö 15 b §:n mukaisen velvollisuuden varmistaa hyödynnettävän jätteen laatu,
  - 4) rikkoo 17 §:n 1 momentin mukaista vaarallisen jätteen sekoittamiskieltoa,
  - 5) rikkoo 18 §:n mukaista kieltoa polttaa jätettä Suomen vesialueella ja talousvyöhykkeellä,
  - 6) laiminlyö 28 §:n mukaisen jätehuollon järjestämisvelvollisuuden,
  - 7) luovuttaa jätteen muulle kuin 29 §:n mukaiselle vastaanottajalle,
  - 8) laiminlyö 31 §:n mukaisen velvollisuuden,
  - 9) laiminlyö 35 §:n 3 momentin mukaisen velvollisuuden toimittaa jäte kunnan määräämään vastaanotto- tai käsittelypaikkaan,
  - 10) laiminlyö 39 §:n 2 momentin mukaisen velvollisuuden antaa tiedot kiinteistöiltä noude-
tuista jätteistä,
  - 11) laiminlyö 40 §:n mukaisen velvollisuuden järjestää vastaanottopaikka,
  - 12) laiminlyö 41 §:n 1 momentin mukaisen velvollisuuden luovuttaa jäte kiinteistöittäiseen
jätteenkuljetukseen,
  - 13) laiminlyö 46 §:n mukaisen jätehuollon järjestämisvelvollisuuden,
  - 14) laiminlyö 49 §:n mukaisen tuottajan vastaanottovelvollisuuden,
  - 15) laiminlyö 50 §:n mukaisen velvollisuuden järjestää vastaanottopaikka,
  - 16) laiminlyö 56 §:n mukaisen tuotteen jakelijan vastaanottovelvollisuuden,
  - 17) rikkoo 72 §:n mukaista roskaamiskieltoa,
  - 18) laiminlyö 76 §:n mukaisen keräysvelvollisuuden,
  - 19) rikkoo tai laiminlyö 91 §:n, 96 §:n 2 momentin, 103 §:n 2 momentin, 125 §:n, 126 §:n
1 momentin taikka 127 tai 128 §:n perusteella annettua kieltoa tai määräystä,
  - 20) rikkoo tai laiminlyö 8 §:n 3 momentin, 10 §:n, 12 §:n 3 momentin, 14 §:n, 15 §:n 3 mo-
mentin, 16 §:n 3 momentin tai 49 §:n 1 momentin nojalla annetussa valtioneuvoston asetuk-
sessa säädettyä rajoitusta, kieltoa, vaatimusta, määräystä tai velvollisuutta,
  - 21) tuo maahan, vie maasta tai siirtää Suomen alueen kautta jätettä 109 tai 110 §:n tai tämän
lain nojalla annetun säännöksen tai yksittäistapausta koskevan määräyksen taikka jätteesiir-
toasetuksen 19 artiklassa säädetyn jätteen sekoittamiskiellon, 34, 36, 39 tai 40 artiklassa sää-
detyn vientikiellon taikka 41 tai 43 artiklassa säädetyn tuontikiellon vastaisesti,
  - 22) laiminlyö jätteesiirtoasetuksen 4 artiklassa säädetyn ilmoituksen tekemisen, 13 artiklan
2 kohdassa säädetyn velvollisuuden ilmoittaa toimivaltaiselle viranomaiselle reittimuutokses-
ta, 17 artiklassa säädetyn velvollisuuden ilmoittaa toimivaltaiselle viranomaiselle hyväksytyä
siirrettävän jätteen määrää tai reittiä tai siirron aikataulua koskevista muutoksista, 20 artiklassa
säädetyn asiakirjojen tai tietojen säilyttämisvelvollisuuden tai 49 artiklassa säädetyn ympäris-
tönsuojelua koskevien toimenpiteiden toteuttamisen, lukuun ottamatta kuitenkin 131 §:n 2
momentin 8 ja 9 kohdassa säädettyjä laiminlyöntejä,
  - 23) rikkoo elohopea-asetuksen 4 artiklan 1 kohdassa säädettyä tuontia jätteenä loppukäsitte-
lyä varten koskevaa rajoitusta, 10 artiklan 4 kohdassa säädettyä velvollisuutta varustaa ham-
mashoitolaitos vaatimuksenmukaisella amalgaamin erottimella tai amalgaamin erottimen
huoltoa koskevaa vaatimusta tai 6 kohdassa säädettyä amalgaamijätteen jätehuollon järjestä-
mistä koskevaa velvollisuutta, 11 artiklassa säädettyä suurista lähteistä peräisin olevan jätteen

loppukäsittelyä koskevaa vaatimusta taikka laiminlyö 12 artiklassa tai 14 artiklan 4 kohdassa säädetyn tietojen toimittamista koskevan velvollisuuden taikka

24) rikkoo aluskierrätysasetuksen 7 artiklassa säädettyä velvoitetta laatia alukselle aluskierrätysuunnitelma,

on tuomittava, jollei teosta ole muualla laissa säädetty ankarampaa rangaistusta, *jätelain rikkomisesta* sakkoon.

Rikesakosta ainoana rangaistuksena 72 §:ssä säädetyn roskaamiskiellon vähäisestä rikkomisesta säädetään rikesakkorikkomuksista annetussa laissa (986/2016).

Tämä laki tulee voimaan 19 päivänä heinäkuuta 2021.

Tämän lain 36 §:n mukaista kunnan velvollisuutta tehdä markkinakartoitus sovelletaan 1 päivästä heinäkuuta 2022. Tämän lain 41 a §:n mukaista jätteen haltijan velvollisuutta antaa tiedot biojätteen kiinteistöllä tapahtuvasta pienimuotoisesta käsittelystä kunnan jätehuoltoviranomaiselle ja kunnan jätehuoltoviranomaisen velvollisuutta merkitä tiedot 143 §:ssä tarkoitettuun rekisteriin sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 2023.

Tämän lain 53 a §:n mukaista tuottajan omavalvontavelvollisuutta ja 63 a §:n mukaista tuottajien maksuosuuksia ja niiden mukauttamista koskevaa velvollisuutta sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 2023 alkaen. Tämän lain 118 a §:n mukaista velvollisuutta pitää kirjaa elintarvikkejätteestä ja 121 a §:n mukaista velvollisuutta laatia siirtoasiakirja sähköisenä sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 2022.

Tämän lain voimaan tullessa vireillä olleet asiat käsitellään tämän lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaisesti.

Jos muutoksenhakutuomioistuin tämän lain voimaan tultua kumoaa päätöksen ja palauttaa asian kokonaisuudessaan uudelleen käsiteltäväksi, asia käsitellään ja ratkaistaan tämän lain säännösten mukaisesti.

Jos kunnassa on tämän lain voimaan tullessa muun kuin sekalaisen yhdyskuntajätteen tai saostus- ja umpisäiliölietteen osalta käytössä kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus, kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen on siirryttävä biojätteen osalta aikaisintaan kahden vuoden ja viimeistään kolmen vuoden kuluttua lain voimaantulosta ja muiden kiinteiden yhdyskuntajätteiden osalta 1 päivästä heinäkuuta 2023.

Pakkausten tuottajia edustavan toimijan tai toimijoiden ja kuntien on tehtävä 49 a ja 49 b §:ssä tarkoitettu sopimus yhteistoiminnasta ja kustannusten korvaamisesta viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2021. Sopimuksen mukaisia korvauksia on maksettava 1 päivästä heinäkuuta 2023.

Jos pakkausten tuottajayhteisö on ennen tämän lain voimaantuloa tehnyt pakkausjätteen käsittelyä koskevan sopimuksen, jonka toteutuminen turvaa kierrätyksen kannalta merkittävän investoinnin syntymisen, sopimus velvoittaa sellaisenaan korkeintaan seitsemän vuotta lain voimaantulosta sitä tuottajarekisteriin hyväksyttyä uutta tuottajayhteisöä, jolle pakkausten tuottajayhteisön vastuut ja oikeudet muutoin siirtyvät.

Tuottajan, joka ei ole tuottajayhteisön jäsen, on liityttävä tuottajayhteisöön tai perustettava sellainen yhdessä muiden tuottajien kanssa viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2021. Tuottajayhteisön, juomapakkausten palautusjärjestelmän ylläpitäjän sekä tuottajan, joka ei ole liittynyt tuottajayhteisöön, on tehtävä 101 §:ssä tarkoitettu hakemus tuottajarekisteriin hyväksymiseksi viimeistään 30 päivänä kesäkuuta 2022.

Naantalissa 15.7.2021

Tasavallan Presidentti

Sauli Niinistö

Ympäristö- ja ilmastoministeri Krista Mikkonen